

JIHOČESKÁ UNIVERZITA V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH

FILOZOFICKÁ FAKULTA

ÚSTAV ROMANISTIKY

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

KOMPARACE EKONOMICKÉ SITUACE FRANCIE A ČESKÉ REPUBLIKY NA
ZÁKLADĚ MAKROEKONOMICKÝCH UKAZATELŮ A JEJICH POSTAVENÍ V RÁMCI
EVROPSKÉ UNIE

Vedoucí práce: Ing. Jaroslav Šetek, Ph.D.

Autor práce: Nikola Fejtová

Studijní obor: Francouzský jazyk pro evropský a mezinárodní obchod

Ročník: 3.

2019

Prohlašuji, že v souladu s § 47 b zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění souhlasím se zveřejněním své bakalářské práce, a to v nezkrácené podobě elektronickou cestou ve veřejně přístupné části databáze STAG provozované Jihočeskou univerzitou v Českých Budějovicích na jejích internetových stránkách, a to se zachováním autorského práva k odevzdanému textu této kvalifikační práce. Souhlasím dále s tím, aby toutéž elektronickou cestou byly v souladu s uvedeným ustanovením zákona č. 111/1998 Sb. zveřejněny posudky školitele a oponentů práce i záznam o průběhu a výsledky obhajoby kvalifikační práce. Rovněž souhlasím s porovnáním textu mé kvalifikační práce s databází kvalifikačních prací Theses.cz provozovanou Národním registrem vysokoškolských kvalifikačních prací a systémem na odhalování plagiátů.

V Českých Budějovicích, 7.5.2019

.....
Nikola Fejtová

PODĚKOVÁNÍ

Ráda bych poděkovala svým pedagogům na makroekonomii a mikroekonomii, kteří mě obohatili znalostmi potřebnými ke tvorbě této práce. Velké díky patří zejména mému vedoucímu práce panu Ing. Jaroslavovi Šetkovi, Ph.D. za cenné rady a čas, který mi věnoval. Dále bych ráda poděkovala paní Marii Bláha, která mi doporučila francouzské zdroje. Děkuji také celé své rodině, která mě podporovala při psaní této práce.

ANOTACE

Cílem této bakalářské práce je komparace ekonomické situace Francie a České republiky dle vybraných makroekonomických ukazatelů s ohledem na vývoj v čase. Snahou je zejména přiblížit ekonomickou situaci ve Francii a v České republice za pomoci aplikování makroekonomických ukazatelů. Poukázat na hlavní změny během vývoje v čase v těchto dvou zemích a vytvořit následné porovnání jejich ekonomik. Vzhledem k tomu, že oba státy jsou členy Evropské unie, druhotným cílem je nastínit jejich rozdílné vlivy a působení v rámci tohoto evropského celku.

KLÍČOVÁ SLOVA:

Komparace; Francie; Česká republika; Evropská unie; členské státy EU; výkonnost ekonomik; makroekonomické ukazatele;

ABSTRACT

The aim of this bachelor thesis is to compare the economic situation of France and the Czech Republic. There were selected macroeconomic indicators which can help with this comparison. This comparison respects the development of these indicators during the time. The aim is to present the economic situation in France and in the Czech Republic with using the macroeconomic indicators. It is important to concentrate on the changes in the both countries over the time. After that, there will be presenting the facts which allow the creation of this comparison. Because both the countries are the member countries of the Europe Union, the secondary objective is to show their different influences and activities in this complex.

KEY WORDS:

Comparison; France; Czech Republic; European Union; member countries of the EU; performance of economies; macroeconomic indicators;

Obsah

Úvod	8
Literární rešerše	9
1. Teoretická část	10
1.1 Makroekonomické ukazatele	10
1.2 Magický čtyřúhelník	10
1.3 Hrubý domácí produkt (HDP)	11
1.3.1 Metody měření HDP	11
1.3.2 Hrubý národní produkt	12
1.3.3 Nominální a reálný HDP	12
1.4 Zaměstnanost	13
1.4.1 Nezaměstnanost	13
1.4.2 Druhy nezaměstnanosti	14
1.4.3 Míra nezaměstnanosti	15
1.4.4 Dopady nezaměstnanosti	15
1.5 Inflace	16
1.5.1 Měření inflace	16
1.5.2 Stupně inflace	16
1.5.3 Inflace nabídková a poptávková	17
1.5.4 Dopady inflace	17
1.5.5 Deflace, apreciacie, depreciace	18
1.6 Phillipsova křivka	19
1.7 Obchodní a platební bilance	22
1.7.1 Platební bilance	22
1.7.2 Saldo obchodní bilance	24
2. Praktická část	26
2.1 Hrubý domácí produkt (HDP)	26
2.1.1 HDP v Evropské unii	26
2.1.2 Česká republika	27
2.1.2.1 <i>Tempo růstu HDP</i>	27
2.1.2.2 <i>výše HDP v USD</i>	28
2.1.3 Francie	29

2.1.3.1 Tempo růstu HDP	29
2.1.3.2 výše HDP v USD.....	30
2.1.4 Roční tempo růstu HDP Francie a České republiky.....	31
2.2 (Ne)zaměstnanost	32
2.2.1 Nezaměstnanost v Evropské unii	32
2.2.2 Česká republika	37
2.2.3 Francie.....	39
2.2.4 Porovnání míry nezaměstnanosti Francie a České republiky.....	41
2.3 Inflace.....	42
2.3.1 Inflace v Evropské unii.....	42
2.3.2 Česká republika	43
2.3.3 Francie.....	45
2.3.4 Porovnání míry inflace Francie a České republiky	47
2.4 Saldo obchodní bilance	48
2.4.1 Česká republika	51
2.4.2 Francie.....	52
2.4.3 Porovnání Francie a České republiky	55
Závěr.....	56
Resumé.....	58
Seznam použité literatury	60
Seznam internetových zdrojů	61
Seznam grafů, obrázků a tabulek	64

Úvod

Tato bakalářská práce pojednává o ekonomické situaci České republiky a Francie. Cílem této práce je vytvořit komparaci těchto dvou států na základě makroekonomických ukazatelů a poukázat na jakém místě si tyto země stojí v rámci Evropské unie.

Práce je rozdělena do dvou částí, na teoretickou a praktickou. Nejprve se jedná o část teoretickou, kde jsou definovány vybrané makroekonomické ukazatele. Zejména hrubý domácí produkt, nezaměstnanost, inflace, export a import a další faktory související s tímto tématem. Tyto makroekonomické ukazatele jsou nejprve definovány dle matematických vzorců, poté vysvětleny a následně představeny jednotlivé typy situací, které mohou nastat.

Následuje část praktická, ve které jsou porovnávány vybrané státy na základě makroekonomických ukazatelů. Vždy je představen jednotlivý makroekonomický jev, který je rozebírán v čase, zpravidla od počátku 21. století do roku 2017. Zvlášť je zkoumaná Česká republika, Francie a následná jejich komparace. Dále jsou tyto dva státy porovnávány s ostatními členskými státy Evropské unie. Snahou je vytvořit představu, jak si Česká republika a Francie v jednotlivých makroekonomických jevech stojí v rámci Evropské unie. Buď jsou země porovnávány na žebříčku dle průměru Evropské unie, nebo jsou vybrány jednotlivé státy, které jsou považovány za výrazné, ať už pozitivně či negativně.

Na závěr jsou zpracované poznatky, které plynou z této bakalářské práce, jak v jazyce českém, tak francouzském.

Literární rešerše

Při tvorbě této práce nejvíce přispěly zejména dva tituly Makroekonomie od Klímy a Makroekonomická analýza: teorie a praxe od Rojíčka a kolektivu. Tyto dvě publikace byly využity zejména v teoretické části, napomohly tvorbě definic a pochopení veškeré problematiky týkající se makroekonomie. Zatímco Klíma ve své knize užívá jednodušších výrazů a lehce vysvětluje veškeré makroekonomické jevy, Rojíček se pokládá do hlubokých analýz jednotlivých makroekonomických problematik. Pracuje se spoustou konkrétních příkladů, používá velmi odborné termíny a přikládá taktéž vlastní poznatky a analýzy. Při psaní teoretické části také přispěla literatura od Brčáka – Česká republika ve světle ekonomických teorií. Brčák v této publikaci vysvětluje jak jednotlivé ekonomické teorie a ukazatele, které právě hospodářství ovlivňují, tak i popisuje ekonomiku České republiky. Porovnává české hospodářství taktéž s ostatními světovými ekonomikami. Například poukazuje na otázku přijetí eura v České republice.

V aplikační části bylo pracováno zejména s daty pocházející z Českého statistického úřadu, Eurostatu a INSEE (Institut national de la statistique et des études économique). Velmi přínosná byla francouzská kniha Tableaux de l'économie française od Taverniera. Ta pomohla k lepší představě a zvolenému systému k porovnávání jednotlivých zemí Evropské unie. Velmi užitečná byla publikace z Eurostatu - Union européenne, Chiffres clés sur l'Europe STATISTIQUES ILLUSTRÉES. Zde jsou zobrazovány jednotlivé makroekonomické jevy na základě přehledných schémat, grafů a tabulek. Dále bylo pracováno opět s e-knihou z Eurostatu EURONA, Eurostat review on national accounts and macroeconomic indicators 2/ 2018. Zde jsou popisovány závěry plynoucí z roku 2018 - veškeré změny, přínosy i komplikace v komplexu Evropské unie. Následně byla použita anglická kniha od českého autora Šmejkal - European Union as a highly competitive social market economy: legal and economic analysis. On popisuje Evropskou unii jako jednotný celek a jak velké postavení má ve světě. Odbornice na francouzsko-evropské vztahy Drake se ve své publikaci French relation with the European Union zabývá postavením Francie a jejím vlivem a přínosem v Evropské unii.

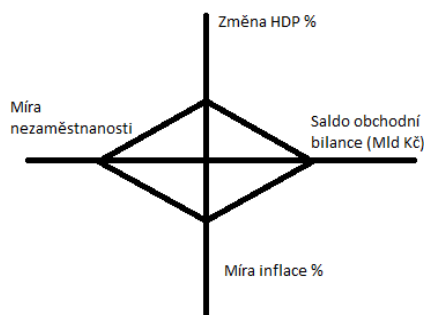
1. Teoretická část

1.1 Makroekonomické ukazatele

Pomocí makroekonomických ukazatelů můžeme sledovat vývoj ekonomik v jednotlivých zemích. Většina vyspělých států se řídí čtyřmi základními makroekonomickými cíli, kterým se snaží co nejlépe přiblížit. Zaměřují se na produkt, zaměstnanost, stabilitu cenové úrovně a saldo obchodní bilance. Pomocí makroekonomické politiky se snaží docílit co největší úrovně a rychlého tempa růstu produktu, zachovat vysokou úroveň zaměstnanosti a co nejnižší nedobrovolnou nezaměstnanost. Dalším cílem je, aby byla stabilní cenová hladina, tedy nejlépe téměř žádná inflace, popřípadě co nejméně se zvyšující cenová hladina s cenami a mzdami stanovenými na volných trzích. Posledním cílem je zachování rovnoměrného vývozu a dovozu a také udržení stability měnového kurzu.

1.2 Magický čtyřúhelník

Skládá se ze čtyř ukazatelů jedné ekonomiky a je využíván pro komparaci výkonnosti ekonomik a hospodářské politiky. Jednotlivé ukazatele, tedy HDP, nezaměstnanost, saldo platební bilance a inflaci zanášíme do grafu a tím zjistíme, výkonnost ekonomiky. Čím větší plocha čtyřúhelníků, tím je ekonomika úspěšnější. Přídavné jméno magický nemá čtyřúhelník jen tak náhodou. Je totiž nemožné, aby se všechny ukazatele vyvíjely stejně dobře a byl tedy pravidelný.¹

Obrázek 1. Magický čtyřúhelník²

¹ WAWROSZ, Petr a Mojmír HELÍSEK. *Makroekonomie: středně pokročilý kurz*. Praha: Vysoká škola finanční a správní, 2017. Educopress. ISBN 978-80-7408-149-1.

² Zdroj: vlastní zpracování

1.3 Hrubý domácí produkt (HDP)

Udává celkový produkt veškeré finální produkce za určité období (většinou 1 rok) vyjádřený v peněžních jednotkách v přepočtu na jednoho obyvatele. Započítává se veškerá produkce, bez ohledu na to, kdo vlastnil výrobní faktory. HDP je považován za hlavní ukazatel, díky kterému můžeme vysledovat ekonomickou úroveň země. Dle makroekonomických cílů je třeba dbát, aby HDP dosahoval co největší úrovně a rychle rostl.³

1.3.1 Metody měření HDP

Pro měření HDP se nejčastěji používají dvě metody a) výdajová, b) důchodová.

a) Výdajová

Pomocí této metody měříme celkové výdaje ekonomických subjektů pro nákup výrobků a služeb. Výsledné HDP dostaneme, pokud sečteme výdaje domácností na spotřebu **C**, vládní výdaje **G**, výdaje na soukromé hrubé investice **I_g**, čistý export **X** (od exportu odečteme import).⁴

$$HDP = C + G + I_g + X$$

b) Důchodová

Důchodová metoda je definována jako součet veškerých důchodů ekonomických subjektů plynoucích z vlastnictví výrobních faktorů. Výsledné HDP získáme, pokud sečteme hrubé příjmy ze závislé činnosti **w**, hrubé příjmy z individuálního podnikání **s**, renty plynoucí z vlastnictví majetku **r**, hrubé zisky firem **z**, čisté úroky **i**, amortizace **a**, nepřímé daně **T_n**.⁵

$$HDP = w + s + r + z + i + a + T_n$$

³ BELLOVÁ, Jana, Simona MUSILOVÁ a Jaroslav ZLÁMAL. *Základy ekonomie: učební texty pro distanční studium*. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2013. ISBN 978-80-244-3509-1., s. 110- 115

⁴ BRČÁK, Josef. *Česká republika ve světle ekonomických teorií*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2012. ISBN 978-80-7380-369-8. s. 57-64

⁵ BRČÁK, Josef. *Česká republika ve světle ekonomických teorií*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2012. ISBN 978-80-7380-369-8. 64-68

1.3.2 Hrubý národní produkt

Za hrubý národní produkt považujeme hodnotu všech statků a služeb, které se za dané časové období vyprodukovaly v dané zemi, zpravidla tedy za jeden rok. Jedná se ale i o statky a služby, které byly vyprodukovány mimo území daného státu, tj. v cizině.

1.3.3 Nominální a reálný HDP

Je třeba rozlišovat hrubý domácí produkt nominální a reálný. Při nominálním produktu jsou započítávány aktuální ceny, tedy běžné ceny. Avšak reálný HDP je udáván ve stálých cenách. Tedy i za několik let používáme ty ceny toho prvního, tzv. výchozího roku.

1.4 Zaměstnanost

„Trhu práce je věnována velká pozornost díky přetrvávajícím problémům, jako dlouhodobá nezaměstnanost, zaměstnávání mladých pracovníků, získání prvního zaměstnání, resp. Ekonomická aktivita i po dosažení jisté věkové hranice. Velmi palčivým problémem je i existence pracovních míst, jež sice vedou k růstu zaměstnanosti v ekonomice, avšak příjem, který generují, zpravidla není dostatečný - neumožňuje uspokojení základních životních potřeb.“⁶

Problémy taky často bývají způsobeny vlivem stárnutí světové populace a globalizace. Snahou makroekonomických cílů, je dosáhnout co nejvyšší zaměstnanosti a co nejnižší nedobrovolné nezaměstnanosti. Abychom tuto výši mohli určit, je třeba rozlišovat dva základní pojmy - ekonomicky aktivní obyvatelstvo a ekonomicky neaktivní. Pomocí ekonomické (ne)aktivity jsme schopni rozdělit populaci daného územního celku.

Mezi ekonomicky aktivní jsou považovány osoby zaměstnané, ale i nezaměstnané, které aktivně práci hledají a jsou schopni do ní okamžitě nastoupit. Z hlediska věkové hranice je to zpravidla omezenou věkovou nejnižší spodní hranicí 15. let. Do ekonomicky neaktivních se řadí ti, kteří nebyli ekonomicky aktivní bez ohledu na skutečný věk, a to buď ze subjektivních příčin (sami raději preferují nepracovat), nebo objektivních příčin (zejména děti a studenti soustavně se připravující na budoucí povolání, důchodci, nemocní a invalidé).

1.4.1 Nezaměstnanost

Nezaměstnanost rozlišujeme buď podle délky trvání, nebo podle typů. Dle délky máme dlouhodobě nezaměstnané - ti, u kterých doba bez práce překročila 12 a více měsíců, dále velmi dlouhá míra nezaměstnanosti - nezaměstnaní, kteří jsou déle jak 24 měsíců bez práce.

⁶ ROJÍČEK, Marek, Vojtěch SPĚVÁČEK, Jan VEJMĚLEK, Eva ZAMRAZILOVÁ a Václav ŽDÁREK. *Makroekonomická analýza: teorie a praxe*. Praha: Grada Publishing, 2016. Expert (Grada). ISBN 978-80-247-5858-9. , s. 222

1.4.2 Druhy nezaměstnanosti

Frikční nezaměstnanost

Jde o osoby, které přechází neustále z jednoho zaměstnání do druhého, a to se stejnou potřebnou kvalifikací. Snahou je zejména získat výhodnější podmínky v zaměstnání, ať už lepší pozici, tak i vyšší mzdy. Tato nezaměstnanost se považuje za přechodnou a zejména krátkodobou.

Strukturální nezaměstnanost

Strukturální nezaměstnanost je způsobena výkyvy ve struktuře národního hospodářství, některé výroby klesají, či se zcela ruší, a jiné naopak zintenzivňují. Pak dochází k vysoké poptávce po osobách s vhodnou kvalifikací a dochází tak k nesouladu mezi nabídkou a poptávkou. Často pak dochází k nucené rekvalifikaci mezi pracovníky. Za jedním z hlavních důvodů vzniku strukturální nezaměstnanosti je také považován vliv nové technologie, kdy nové přístroje nahradí stávající pracovníky a ti jsou pak nuceni si hledat práci novou.

Cyklická nezaměstnanost

Vlastně neexistují volná pracovní místa, a to zejména vlivem kolísání skutečného reálného produktu kolem produktu potenciálního. Někteří ekonomové přichází s myšlenkou, že je to také způsobeno vlivem bariér v podobě oboru, či minimální mzdy.

Sezónní nezaměstnanost

Nezaměstnanost, která vzniká změnou ročního období. Zejména to jsou práce v turismu, provoz koupališť, ski areálů. Někdy bývá považována za součást frikční nezaměstnanosti.

Technologická nezaměstnanost

Vzniká vlivem nových technologických objevů. Často bývá řazena jako součást strukturální nezaměstnanosti.

Dále rozlišujeme dobrovolnou a nedobrovolnou nezaměstnanost:

Dobrovolná

Nastává ve chvíli, kdy je počet volných míst vyšší než počet nezaměstnaných. Jsou to ti, kteří nechtějí pracovat za uvedených podmínek v daném oboru nebo při takové výši mzdy. Někdy to ale bývají ti, kteří raději dávají přednost volnému času a čekají, až najdou

zaměstnání lepší. Avšak část z nich bývá opravdu klasifikovaná do nezaměstnaných, protože práci opravdu aktivně hledají.

Nedobrovolná

Vzniká když počet volných míst je menší než počet uchazečů o práci, tedy celková poptávka je menší než celková nabídka práce.

1.4.3 Míra nezaměstnanosti

Podíl nezaměstnaných na celkové pracovní síle vyjádřený v procentech. Vypočteme pomocí podílu nezaměstnaných (U) vzhledem k pracovní síle (L) a dále vynásobíme, abychom získali výsledek v procentech.

$$u = \frac{U}{L} \times 100 (v \%)$$

1.4.4 Dopady nezaměstnanosti

Zejména se projevují dopady sociální a ekonomické. Přičemž za ekonomické se považuje ztráta výrobní produkce, tedy ztráta příjmů veřejných financí na podporu nezaměstnaných. Projevem sociálních dopadů je snížení kvalifikace nezaměstnaných osob a ztráta pracovních návyků, což často může vést ke zdravotním problémům. Specifickým problémem je, že dlouhodobě nezaměstnané osoby odmítají si práci opět hledat a či dokonce je to může táhnout, až k projevům kriminality. Dlouho dobá nezaměstnanost postihuje, jak čerstvé absolventy škol, tak ale i starší věkovou skupinu, která je těsně před důchodem, ale zejména i ty, kteří nedokončili své vzdělání.

1.5 Inlace

Nepřetržitý dlouhodobý růst cenové hladiny. Výši inflace měříme pomocí míry inflace, pro jejíž výpočet používáme cenové indexy.

1.5.1 Měření inflace

Inflaci měříme za pomoci cenových indexů, kterých je celá řada, nejčastěji jsou využívány index spotřebitelských cen, index cen výrobců nebo implicitní cenový deflátor. Index spotřebitelských cen je měřen za pomoci tzv. spotřebitelských košů. Při výpočtu deflátoru, musíme zahrnout veškeré statky a služby vyprodukované v dané ekonomice za určité období. Pro určení deflátorů využíváme hodnot hrubého národního a reálného domácího produktu.⁷

$$\text{deflátor HDP} = \frac{HDP_n}{HDP_r} \times 100$$

1.5.2 Stupně inflace

Podle vývoje cenové hladiny rozdělujeme inflaci na tři druhy.

Mírná inflace

Vyznačuje se jednociferným ročním růstem míry inflace, zpravidla do 10 %. V této fázi ceny rostou pomalu. Mírná inflace představuje přijatelnou inflaci, umožňuje dobré fungování peněžního systému a nevytváří velké potíže ve vývoji ekonomiky.

Pádivá inflace

Roční zvýšení cen o více jak 10 %. Tato inflace způsobuje vážné ekonomické poruchy. Kupní síla peněz se velmi snižuje, lidé nejsou ochotni půjčovat peníze za nízké nominální úrokové sazby, snaží se peníze uložit spíše do nemovitostí nebo půdy, aby zachovali jejich hodnotu.

Hyperinflace

Dosahující hodnot nad 100 %. Ceny se rapidně zvyšují, jsou velmi nestabilní, peníze samy o sobě přestávají mít svou hodnotu. Lidé často nakupují pomocí přímé směny zboží

⁷ ROJÍČEK, Marek, Vojtěch SPĚVÁČEK, Jan VEJMĚLEK, Eva ZAMRAZILOVÁ a Václav ŽDÁREK. *Makroekonomická analýza: teorie a praxe*. Praha: Grada Publishing, 2016. Expert (Grada). ISBN 978-80-247-5858-9. , s. 379-381

za zboží jiné. Hyperinflace způsobuje velmi negativní dopady na fungování ekonomiky, jelikož právě při hyperinflaci dochází k rozpadu peněžní soustavy.

1.5.3 Inflace nabídková a poptávková

Dále rozlišujeme inflaci nabídkovou a poptávkovou, přičemž poptávka inflace vzniká při zvýšení agregátní poptávky a nárůstu potenciálního produktu. Příčinou bývá snížení úrokových služeb za úvěry, snížení daní, zvýšení výdajů ze státního rozpočtu, či nárůst nominálních mezd nad úroveň produktivity. Nabídková poptávka vzniká poklesem agregátní poptávky, avšak aktuální produkt může být nižší než ten potenciální. Hlavním důvodem je zvýšení vstupů, např. nákladů výroby, mezd, cen, materiálů, energie. Tato situace může být vyvolaná odbory, politikou, monopolní či oligopolní firmou.⁸

1.5.4 Dopady inflace

Důsledky inflace jsou zejména problémy při přerozdělování důchodů a bohatství ve společnosti.⁹ Dopady inflace bývají zpravidla negativní, ale mohou být i pozitivní. Záleží na subjektech. Stát z růstu cen naopak získává. Jelikož s inflací rostou mzdy, tak se mění i daň z příjmu, z které právě stát těží. Avšak rostou i nepřímé daně. Pro dlužníky je opět inflace výhodná, jelikož dochází ke snižování jejich dluhů. Naopak negativně působí na mzdy, jejichž kupní síla klesá, růst dodatečných nákladů, jako jsou dodatečné účetní, daňové. Inflace také ovlivňuje cenu akcií na trhu, investice, export a import, ale také změnu kurzu při půjčování peněžních prostředků. Také ovšem záleží, zdali inflace byla předem předvídatelná nebo nečekaná a jaká je její míra. Dalším problémem může být nevyrovnaná inflace, která dopadá jen na dílčí subjekty. Například sociálně slabší skupiny.¹⁰ Dochází také ke změnám ve výrobě, kdy dochází ke strukturálním přesunům, což narušuje ekonomiku země. Vysoká úroveň inflace ovlivňuje negativně agregátní poptávku, a tím dochází k poklesu reálného produktu.¹¹

⁸ KLÍMA, Jan. *Makroekonomie*. Praha: Alfa Publishing, 2006. ISBN 80-86851-27-3., s. 83-84

⁹ KLÍMA, Jan. *Makroekonomie*. Praha: Alfa Publishing, 2006. ISBN 80-86851-27-3., s. 86

¹⁰ ROJÍČEK, Marek, Vojtěch SPĚVÁČEK, Jan VEJMĚLEK, Eva ZAMRAZILOVÁ a Václav ŽDÁREK. *Makroekonomická analýza: teorie a praxe*. Praha: Grada Publishing, 2016. Expert (Grada). ISBN 978-80-247-5858-9., s. 387

¹¹ KLÍMA, Jan. *Makroekonomie*. Praha: Alfa Publishing, 2006. ISBN 80-86851-27-3., s. 87

„Empirické studie ukazují, že v případě nízkých hodnot (mírná inflace) existují spíše pozitivní důsledky pro ekonomický růst, vyšší míry inflace (a především její variabilita) jsou pro ekonomický růst škodlivé.“¹²

1.5.5 Deflace, apreciacie, depreciace

Deflace

Deflace je opakem inflace. Je to proces, kdy peníze získávají na hodnotě. Pocítíme ji hlavně při nákupních procesech, protože dochází ke zlevňování. Pokud je deflace krátkodobá, využívají ji firmy k vyšší produkci a tím potřebují i více zaměstnanců, tak vznikají volná pracovní místa. Naopak dlouhodobá inflace působí negativně. Dochází k poklesu tržeb, následnému snížení mezd a propouštění, protože lidský kapitál se stává příliš drahým. Tím pádem pak lidé mají nižší nebo minimální příjmy a přestávají nakupovat. Další vliv má deflace v investicích. Investoři nemají chuť investovat, když předpokládají, že cena bude klesat. Deflace negativně ovlivňuje i hodnotu nemovitostí, pozemku, ale i spoření a termínovaných vkladů.¹³

Depreciace

Je znehodnocení neboli oslabení měnového kurzu domácí měny vůči zahraničním měnám. Import se stává dražším, tedy klesá, a naopak export se zvyšuje, protože se stává výhodnější pro exportéry. Pokud je očekáván příjem v cizí měně (př. EUR=►CZK), je to výhodné, naopak pokud potřebujeme provést platbu do zahraničí v jiné měně, zaplatíme více.¹⁴

Apreciace

Opakem depreciace je apreciacie, která se vyznačuje posílením měnového kurzu domácí měny vůči té zahraniční. Tedy export se stává méně konkurenceschopný a je omezen, na druhé straně import je levnější, tak dochází k jeho zvýšení. Apreciace má dopad i v platbě či příjmu dvou odlišných měn (CZK=►EUR).¹⁵

¹² ROJÍČEK, Marek, Vojtěch SPĚVÁČEK, Jan VEJMĚLEK, Eva ZAMRAZILOVÁ a Václav ŽDÁREK. *Makroekonomická analýza: teorie a praxe*. Praha: Grada Publishing, 2016. Expert (Grada). ISBN 978-80-247-5858-9. , s. 388

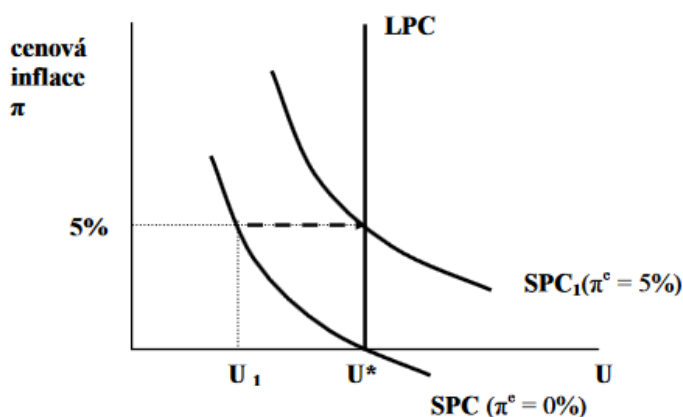
¹³ ROJÍČEK, Marek, Vojtěch SPĚVÁČEK, Jan VEJMĚLEK, Eva ZAMRAZILOVÁ a Václav ŽDÁREK. *Makroekonomická analýza: teorie a praxe*. Praha: Grada Publishing, 2016. Expert (Grada). ISBN 978-80-247-5858-9. , s. 366

¹⁴ apreciacie. BusinessCenter [online]. Copyright © 1998 [cit. 17.12.2018]. Dostupné z: <https://business.center.cz/business/pojmy/p912-apreciace.aspx>

¹⁵ Znehodnocení (depreciace) měny | Febmat. Články | Febmat [online]. Dostupné z: <https://www.febmat.com/clanek-znehodnoceni-depreciace-meny/>, (17.12.2018)

1.6 Phillipsova křivka

Phillipsova křivka vyjadřuje vztah mezi nezaměstnaností a mírou inflace. Autorem této křivky je Brit A. W. Phillips, který roku 1958 vyjádřil inverzní vztah mezi mírou růstu nominálních mezd a nezaměstnaností. Inverzní vztah Phillipsovy křivky vytvořili Samuelson a Solow, která fungovala až do 60. let. V 70. letech se pak objevila slumflace. Kdy docházelo k růstu inflace, ale i k růstu nezaměstnanosti. Proto Friedman a Phelps modifikovali opět křivku. Rozdělují na krátké (SPC) a dlouhé (LPC) období. Kdy zaměnitelnost je možná jen v krátkém, naopak v dlouhém období subjekty přizpůsobí své očekávání.¹⁶

Obrázek 2. Phillipsova křivka¹⁷

Pro výpočet použijeme matematický zápis:

$$\pi_t = \pi_t^e - \varepsilon(u - u^*)$$

π_t - míra inflace v období t , π_t^e - očekávaná míra inflace v období t , ε - citlivost nezaměstnanosti na změnu nominálních mezd, u - nezaměstnanost, u^* - přirozená nezaměstnanost

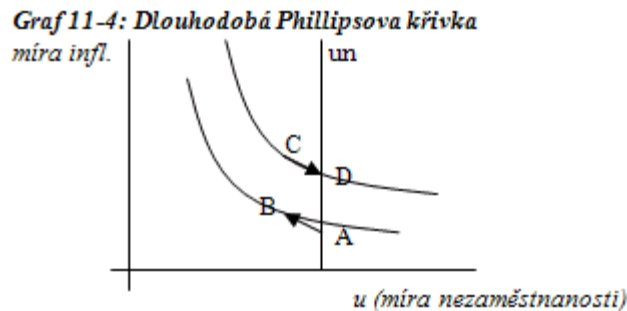
Krátkodobá Phillipsova křivka

Očekává, že nedochází ke změně setrvačné míry inflace. Když zůstává neutrální, tak Phillipsova křivka vyjadřuje inverzní vztah mezi inflací a nezaměstnaností.

¹⁶ ekospace.cz - přednášky mikro a makroekonomie [online]. Dostupné z: <http://www.ekospace.cz/4-makroekonomie-2/36-19-phillipsovy-krivky>, 17. 12. 2018

¹⁷ Masarykova univerzita - Phillipsova křivka [online]. Dostupné z: https://is.muni.cz/el/1456/jaro2005/PEMAC2/um/Phillipsova_krivka-T.pdf, 17.12. 2018

Dlouhodobá Phillipsova křivka

Obrázek 3. Dlouhodobá Phillipsova křivka¹⁸

V bodě A je míra nezaměstnanosti na přirozené úrovni. Skutečná i setrvačná míra inflace jsou stabilní. Snížením míry nezaměstnanosti pod její přirozenou míru dojde k zvýšení skutečné míry inflace. Naopak zvýšení skutečné míry inflace způsobí růst setrvačné inflace.

Pokud by stát udržoval nezaměstnanost pod přirozenou mírou, křivka by se neustále posouvala vzhůru a inflace by se zrychlovala. Když ale dojde k aplikaci restriktivní politiky, nezaměstnanost spadne díky těmto zásahům ke své přirozené míře. Pokud ale dojde k návratu na její přirozenou míru, inflace se zvýší.¹⁹

Index ekonomické mizérie je součet míry nezaměstnanosti a míry inflace. Poukazuje na problematiku, že vysoká nezaměstnanost i rostoucí inflace způsobují ekonomické a sociální ztráty dané zemi

Vliv vlády na Phillipsovu křivku

Vláda se snaží o udržení míry nezaměstnanosti na její přirozené míře při nízké úrovni setrvačné inflace. Pokud chce vláda snížit míru setrvačné inflace, tak dočasně zvýší nezaměstnanost nad její přirozenou míru. V tomto okamžiku skutečný produkt klesá pod potenciální. Tím, že dojde k jeho poklesu, dochází ke snížení nákladů, snížení míry inflace. Dále může zasáhnout za použití důchodové politiky. Stát vyvíjí tlak na firmy

¹⁸ Nezaměstnanost - Makroekonomie - Miras.cz/Seminárky. Miras.cz - osobní stránky, cestování, seminárky, akcie [online]. Copyright © 2000 [cit. 02.02.2019]. Dostupné z: <http://www.miras.cz/seminarky/makroekonomie-n10-nezamestnanost.php>

¹⁹ Nezaměstnanost - Makroekonomie - Miras.cz/Seminárky. Miras.cz - osobní stránky, cestování, seminárky, akcie [online]. Copyright © 2000 [cit. 02.02.2019]. Dostupné z: <http://www.miras.cz/seminarky/makroekonomie-n10-nezamestnanost.php>

a odbory, aby omezily tempo růstu cen a mezd. V tuto chvíli se efektivnost ekonomiky snižuje, protože pružnost cen a mezd je narušena.²⁰

²⁰ Masarykova univerzita - Phillipsova křivka [online]. Dostupné z:
https://is.muni.cz/el/1456/jaro2005/PEMAC2/um/Phillipsova_krivka-T.pdf, 17.12. 2018

1.7 Obchodní a platební bilance

Bilancování znamená porovnávání vývozu a dovozu národního hospodářství domácí země vůči zahraničí. V zahraničním obchodě odlišujeme dva typy bilancí - platební a obchodní.

1.7.1 Platební bilance

*„Platební bilance je statistický účetní záznam, sestavený podle pravidel podvojného účetnictví, který sumarizuje všechny ekonomické transakce mezi subjekty domácí země a subjekty ostatních zemí během daného časového období.“*²¹ Jedná se o toky, které byly uskutečněny mezi domácí a zahraniční ekonomikou za určité časové období. Může to být měsíc, čtvrtletí nebo rok. Platební bilance zachycuje veškeré finanční i nefinanční transakce, které byly provedené mezi rezidenty, ale i nerezidenty dané země. Ty se vztahují ke zboží, službám, důchodům, transferům a finančním operacím. Díky platební bilanci můžeme porovnat vztah mezi danou zemí a zahraničím. Také poukazuje na celkovou výkonnost ekonomiky a její vývoj. Pro analyzování vnější rovnováhy země je platební bilance nedostatečná, jelikož se jedná pouze o tokový pohled. Je třeba ho doplnit o pohled stavový, který představuje investiční pozice vůči zahraničí. K sestavení platební bilance je vždy pověřen příslušný orgán, v České republice je to právě ČNB, která má za úkol vyjádřit veškeré toky za dané období, jak v CZK, EUR, tak i v USD.²²

Struktura platební bilance

Je tvořena na základě pěti účtů: běžná účet, kapitálový účet, finanční účet, saldo chyb a opomenutí, změna devizových rezerv.

a) Běžný účet

Jedná se zejména o položky spojené s exportem a importem zboží a služeb. Ale také veškeré transfery, převody s úroky, zisky a dividendy.

b) Kapitálový účet

Obsahuje položky týkající se kapitálového charakteru. Nevýrobních nefinančních hmotných aktivit a nehmotných práv. Jako jsou licence, autorská práva, patenty, dále prostředky související s migrací osob.

²¹ KLÍMA, Jan. *Makroekonomie*. Praha: Alfa Publishing, 2006. ISBN 80-86851-27-3., s. 89

²² ROJÍČEK, Marek, Vojtěch SPĚVÁČEK, Jan VEJMĚLEK, Eva ZAMRAZILOVÁ a Václav ŽĎÁREK.

Makroekonomická analýza: teorie a praxe. Praha: Grada Publishing, 2016. Expert (Grada). ISBN 978-80-247-5858-9., s. 476

c) Finanční účet

Finanční účet zahrnuje transakce, které souvisí s přílivem a odlivem kapitálu za určité období. Rozlišujeme dlouhodobý a krátkodobý kapitál. Pokud délka přesahuje jeden rok, jedná se o dlouhodobý, pokud ne, jedná se o krátkodobý. Dlouhodobý kapitál sleduje příliv a odliv kapitálů investice, zejména vládní úvěry, dlouhodobé soukromé obchodní úvěry se splatností delší než 1 rok. Zatímco krátkodobý sleduje krátkodobé obchodní úvěry, bankovní úvěry, obchod s devizami a nákup a prodej cenných papírů.

d) Saldo chyb a opomenutí

Někdy označovaná jako statická chyba. Vzhledem k tomu, že některé transakce nejsou zaznamenávány a že dochází k nepřesnosti časových období, je uváděna tato položka. Poukazuje na rozdíl mezi výslednými saldy, jako jsou vykazovány statisticky a se skutečnou změnou devizových rezerv.

e) Změna devizových rezerv

Devizová aktivita tvoří volně směnitelné měny v hotovosti u zahraničních bank, zlato a cenné papíry. Úkolem centrální banky je prodávat a nakupovat devizová aktivita tak, aby stabilizovala devizovou nabídku a poptávku, či kurs. Tímto mechanismem dokáže podpořit nebo naopak omezit přechod zboží, které přejde přes hranice. Pokud se sníží devizové rezervy, dojde k zhodnocení kursu domácí měny. A v opačném případě jsou opět devizové rezervy nepřímo úměrné ke změně kursu.²³

Platební bilance se určuje na základě kreditního a debetního principu. Kdy každá položka je zachycená se znaménkem + i -. Vývoz zboží a služeb, příliv důchodů, snížení aktiv a zvýšení závazků patří mezi kreditní položky. Na druhé straně mezi debetní položky řadíme dovoz zboží a služeb, odliv důchodů, zvýšení aktiv a snížení závazků.²⁴

Vertikální struktura platební bilance:

Pracujeme se základními položkami: zboží, důchody, služby, transfery, dlouhodobý a krátkodobý kapitál a devizové rezervy. Dále rozlišujeme, jestli budou s kladným, či záporným znaménkem. Jestli se tedy jedná o kreditní, či debetní položky.

²³ KLÍMA, Jan. *Makroekonomie*. Praha: Alfa Publishing, 2006. ISBN 80-86851-27-3., s. 81-92

²⁴ ROJÍČEK, Marek, Vojtěch SPĚVÁČEK, Jan VEJMĚLEK, Eva ZAMRAZILOVÁ a Václav ŽDÁREK. *Makroekonomická analýza: teorie a praxe*. Praha: Grada Publishing, 2016. Expert (Grada). ISBN 978-80-247-5858-9., s. 478

Horizontální struktura platební bilance:

Kreditní položky máme zastoupené se znamínkem + a jedná se o tzv. devizovou nabídku. Kdežto debetní položky jsou záporné (-) a představují devizovou poptávku.

Kredit +	Debet -
Export služeb	Import služeb
Import - transferů - důchodů - dlouhodobého a krátkodobého kapitálu	Export - transferů - důchodů - dlouhodobého a krátkodobého kapitálu
Snížení devizových rezerv	Zvýšení devizových rezerv

Tabulka 1. Horizontální struktura platební bilance²⁵

1.7.2 Saldo obchodní bilance

Hodnota vyjadřující vývoz a dovoz zboží a služeb se nazývá obchodní bilance. Ta ale nepředstavuje platby, které byly za zboží a služby provedeny. Při komparaci vývozu a dovozu, získáme rozdíl těchto hodnot a tomu se říká saldo. Rozlišujeme 3 typy salda: aktivní, pasivní a vyrovnané. Záleží, jestli převládá export nebo import.²⁶

Aktivní	vývoz > dovoz		Saldo +
Pasivní	vývoz < dovoz		Saldo -
Vyrovnaní	vývoz = dovoz		Saldo =

Tabulka 2. Druhy salda²⁷

Vývoz

„Vývoz vyjadřuje hodnotu zboží odeslaného do zahraničí, které přestoupilo státní hranici za účelem jeho trvalého nebo dočasného ponechání v zahraničí.“²⁸

Dovoz

„Dovoz vyjadřuje hodnotu zboží přijatého ze zahraničí, které přestoupilo státní hranici za účelem jeho trvalého nebo dočasného ponechání v tuzemsku.“²⁹

²⁵ Zdroj: Vlastní zpracování

²⁶ 302 Found. 302 Found [online]. Dostupné z: <https://oacb.cz/wp/wp-content/uploads/2014/08/projekty/ekonomie/zobil.ppt>, 30. 1. 2019

²⁷ Zdroj: Vlastní zpracování

²⁸ Zahraniční obchod, Dostupné z: <http://www.kurzy.cz/makroekonomika/zahranicni-obchod>, 30.1.2019

²⁹ Zahraniční obchod, Dostupné z: <http://www.kurzy.cz/makroekonomika/zahranicni-obchod>, 30.1.2019

Struktura obchodní bilance:

Rozlišujeme dva typy struktury obchodní bilance: teritoriální a komoditní. Teritoriální neboli územní sleduje původ složení vývozu nebo dovozu podle zemí. Tedy při vývozu, kam zboží směřuje a při dovozu, ze kterých zemí pochází. Zatímco komoditní struktura, se zaměřuje na druhy zboží. Rozřazuje zboží dle typů do deseti tříd na základě mezinárodního třídění Standard International Trade Classification (SITC). Sleduje složení vývozu a dovozu podle těchto skupin.³⁰

³⁰ 302 Found. 302 Found [online]. Dostupné z: <https://oacb.cz/wp/wp-content/uploads/2014/08/prtojekty/ekonomie/zobil.ppt>, 30. 1. 2019

2. Praktická část

2.1 Hrubý domácí produkt (HDP)

2.1.1 HDP v Evropské unii

HDP je používán jako indikátor k měření velikosti a výkonnosti ekonomiky. V Evropské unii výše HDP v roce 2017 dosahovala 15 326 miliard euro. Mezi státy EU s nejvyšším HDP patřily: Německo (představující 21,3 % z celkového HDP Evropské unie), Velká Británie 15,2 %, Rumunsko 15,2 %, Francie 14,9 %, Itálie 11,2 %. Česká republika zaujímala 1,3 % celkového HDP Evropské unie. Naprosto nejnižší HDP představovala Malta a Kypr (0,1 %).

Lze tedy konstatovat, že Francie patří mezi hlavní tahouny evropské ekonomiky. Zatímco Česká republika velmi zaostává. Nesmíme ale zapomenout, že HDP je nutno přepočítat na obyvatele, aby mělo relativně komparativní hodnotu.³¹

Pokud se zaměříme na občany Evropské unie, tak HDP na jednoho obyvatele v roce 2017 představovalo 29 200 EUR. Je třeba porovnat produktivitu ekonomiky a rozdílnou velikost každé země. Abychom v rámci EU dokázali porovnat „standardní kupní sílu“ životní úrovně země, pracujeme s průměrnou hodnotou EU, která představuje 100 %. Nejvyšší hodnotu mělo Lucembursko 189 % a naopak nejnižší Bulharsko 49 %. Francie byla hned nad průměrem EU se 104 %. A Česko se usadilo na hodnotě 88 %. Z tohoto porovnání plyne, že Francie je na tom lépe než Česká republika, avšak ten rozdíl již není tak markantně výrazný, jako tomu bylo při pouhém porovnání celkového HDP.³²

³¹ KUNEŠOVÁ, Hana. *Světová ekonomika: nové jevy a perspektivy*. 3., přeprac. a dopl. vyd. V Praze: C.H. Beck, 2014. Beckovy ekonomické učebnice. ISBN 978-80-7400-502-2., (kapitola 14.)

³² Union européenne, Chiffres clés sur l'Europe STATISTIQUES ILLUSTRÉES, Édition 2018, ISBN978-92-79-97113-6 - <https://ec.europa.eu/eurostat/documents/3217494/9376693/KS-EI-18-101-FR-N.pdf/29b27e18-c1b3-45b2-bc40-ae96ea6b80d1>, (str. 32-37)

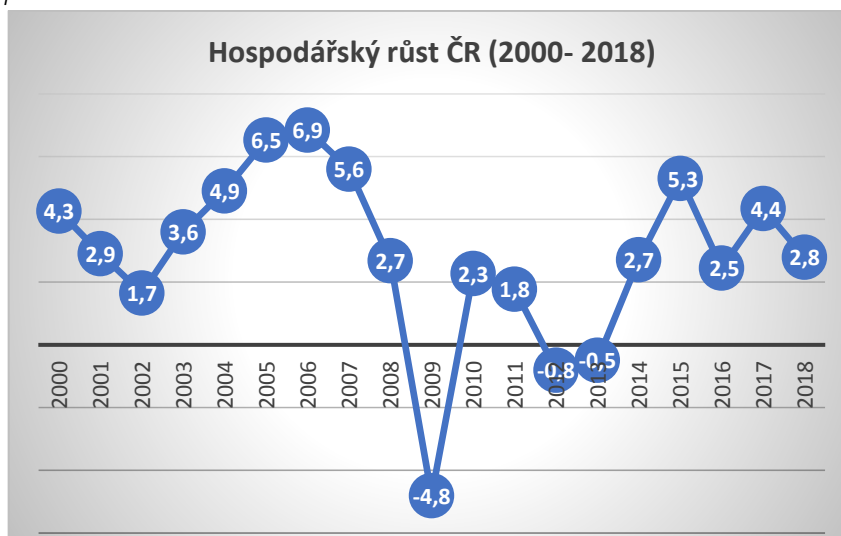

Obrázek 4. Vývoj reálného HDP EU³³

Růst HDP v Evropské unii. Na počátku 21. století pomalu klesal ze 4 %, roku 2003 se přiblížil k 1 %. Poté proměnlivě lehce vzrostl a klesl. Roku 2007 se začal výrazně snižovat vlivem hospodářské krize, která vyvrcholila v Evropské unii roku 2009. Tehdy tempo růst hrubého domácího produktu představovalo nejnižší hodnotu -4,5 %. Tohoto roku se hospodářský cyklus dotkl dna.³⁴ Rok 2010 přinesl vzestup do kladných hodnot, ale teprve od roku 2013 HDP Evropské unie rostl. Od roku 2014 tempo růstu kolísá kolem 2 %.

2.1.2 Česká republika

2.1.2.1 Tempo růstu HDP

Graf 1. Hospodářský růst ČR³⁵

Na počátku 21. století docházelo v České republice k recesi cyklu HDP. V roce 2002 se růst HDP dotkl dna a vlivem expanze dosahoval vrcholu roku 2006. Léta 2005-2007 byla

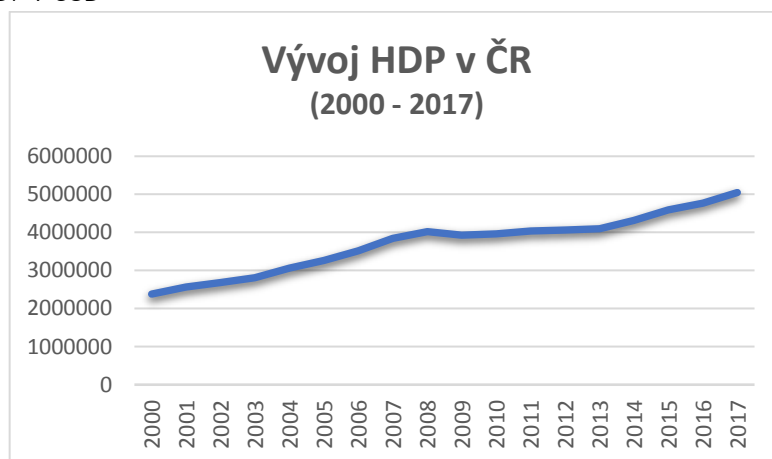
³³ Union européenne, Chiffres clés sur l'Europe STATISTIQUES ILLUSTRÉES, Édition 2018, ISBN978-92-79-97113-6, (str. 33)

³⁴ DRAKE, HELEN, French relation with the European Union.2005. ISBN 0-415-30-576-4., s. 224-226

³⁵ Český statistický úřad | ČSÚ. Český statistický úřad | ČSÚ [online]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/>, 12. 2. 2018, zdroj: vlastní zpracování

velmi pozitivní pro občany České republiky, začali se prosazovat nové technologie do domácností a internet se stal všední záležitostí. Tento rozmach překazila finanční krize, která z USA přišla v roce 2009 do Evropy. Z 6,9 % tempa růst roku 2006 hospodářský růst klesl o 11,7 % a dosahoval tedy úrovně dna - 4,8 %. Důsledek této krize měl také vliv na vysokou nezaměstnanost a mzdovou stagnaci. Poté pomalu opět rostl do kladných hodnot, avšak ne tak vysokých, jak dosahoval r. 2006. Mírná stagnace pokračovala do roku 2013, kdy došlo k obratu a HDP opět začalo růst. Česká ekonomika se pak vyšvihla mezi ty nejrychleji rostoucí v Evropě. Přepočteme-li výši HDP České republiky na obyvatele, uvidíme, že hodnoty se přibližují k těm italským. Pozitivní zprávou je, že Česká republika se může srovnávat s tak velkou zemí jako je Itálie. Rok 2015 byl opět příznivý, jelikož hodnota růstu HDP překročila 5 %. Rok 2018 pravděpodobně připomíná mírnou recesi, otázkou je, zdali v ni rok 2019 bude pokračovat a třeba i s vyšším spádem.

2.1.2.2 výše HDP v USD

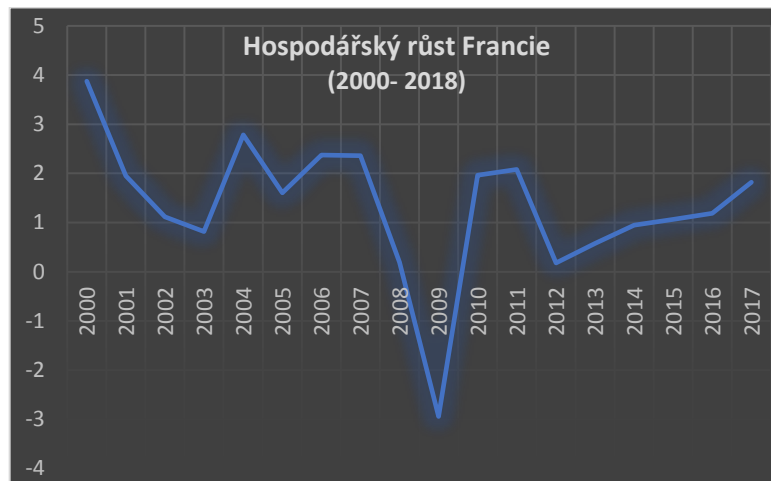
Graf 2. Vývoj HDP v ČR³⁶

Od roku 2000 se hrubý domácí produkt v České republice téměř zdvojnásobil. Na počátku 21. století byla hodnota HDP \$238 miliard, avšak roku 2017 již překročila \$500 miliard. Od počátku 21. století produkt stále rostl, výjimkou byla léta finanční krize, kdy z \$402 miliard (r.2008), výše produktu klesla na \$393 miliard. Od roku 2013 (\$410 miliard) hospodářský cyklus v ČR zažívá příjemnou expanzi. Dva roky na to se přehoupl přes \$460 miliard a v roce 2017 již přes \$0,5 bilionu. Tento vývoj hrubého domácího produktu v České republice je působivý. Jistě toto pozitivum ovlivnily, jak vstup do Evropské unie a orientace na export, tak i celková domácí ekonomika země.

³⁶ Český statistický úřad | ČSÚ. Český statistický úřad | ČSÚ [online]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/>, 12. 2. 2018, zdroj: vlastní zpracování

2.1.3 Francie

2.1.3.1 Tempo růstu HDP

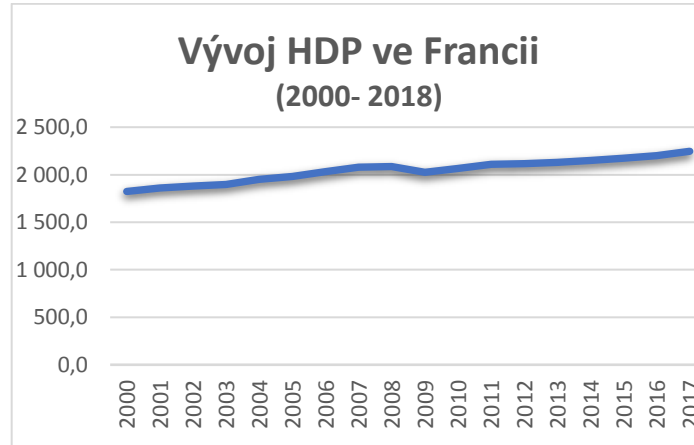

Graf 3. Hospodářský růst Francie³⁷

Na počátku 21. století tempo růstu HDP ve Francii dosahovalo téměř 4 %, tedy nejvyšší hodnoty za období 2000-2017. Následně docházelo k recesi, kdy roku 2008 tempo růstu se dotklo dna se svými 0,82 %. S výjimkou roku 2005, hodnoty od roku 2004 překračovaly 2 % až do roku 2007. O rok později hrubý domácí produkt klesá prudce dolů. Právě vlivem finanční krize, se roku 2009 dotýká dna a vykazuje nejvyšší záporné hodnoty: tj. okolo - 3 %. Následně přichází rychlá expanze a rok 2010 již vykazuje kladná 2 %. O dva roky později opět přichází mírná recese a tempo růstu se přibližuje k nulovým hodnotám. Od téhož roku můžeme pozorovat téměř konstantní expanzi. A tak se roku 2017 tempo růstu HDP ve Francii přibližuje ke 2 %.

³⁷ Croissance du PIB (% annuel) | Data. World Bank Open Data | Data [online]. Copyright © 2019 Groupe Banque mondiale. Tous droits réservés. [cit. 01.04.2019]. Dostupné z: <https://donnees.banquemondiale.org/indicateur/NY.GDP.MKTP.KD.ZG?end=2017&locations=FR&start=2000>, 22.2.2019, zdroj: vlastní zpracování

2.1.3.2 výše HDP v USD

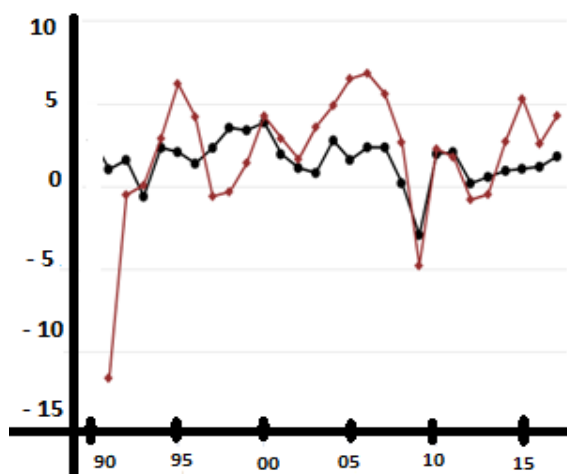

Graf 4. Vývoj HDP ve Francii³⁸

Velikost HDP Francie se od roku 2000 pohybovala pod \$2 biliony a ty přesáhla r. 2006. Před finanční krizí vykazovala výši HDP \$2,086 bilionů, která pak s příchodem krize spadla na \$2,025 bilionů. Roku 2011 se hospodářský cyklus vyšvihl nad hodnotu před krizí a dosahoval \$2,11 bilionů. Dále hrubý domácí produkt rostl, v roce 2015 bylo naměřeno téměř \$2,15 bilionů. K dispozici máme poslední informace z roku 2017 a to se Francie pyšní velikostí produktu \$ 2 246,7 miliard, což je zatím nejvyšší hodnota od roku 2000.

³⁸ Évolution du produit intérieur brut et de ses composantes jusqu'en 2017 | Insee. 301 Moved Permanently [online]. Dostupné z: <https://www.insee.fr/fr/statistiques/2830613>, 13. 2. 2018, zdroj: vlastní zpracování

2.1.4 Roční tempo růstu HDP Francie a České republiky

Obrázek 5. Tempo růstu HDP (FR a ČR)³⁹

Výše uvedený graf nám ukazuje roční tempo růstu Francie (barva černá) a České republiky (barva červená). Lze konstatovat, že křivka obou dvou zemí je poměrně kolísavá. Zatímco tempo růstu HDP České republiky od roku 1991 do roku 1995 stoupl téměř o 18 %. Hodnoty ve Francii kolísaly kolem -1 a 3 až do roku 2000, kdy dosáhlo tempo růstu 3,88 %. Poté hospodářský cyklus obou zemí se dostal do recese, dna se dotkl roku 2002 v České republice a o rok později ve Francii. Následně produkt rostl v obou zemích, avšak v České republice vyšším tempem. Nejvyšších hodnot dosáhlo tempo růstu České republiky roku 2006, kdy se přiblížilo k 7 %. Téhož roku francouzské tempo růstu bylo pouhých 2,37 %. Těžký rok pro obě země byl rok 2009, kdy hospodářská krize přišla do Evropy. Růst HDP představoval nejvyšší záporné hodnoty za posledních 20 let v obou zemích. Po roce 2009 byl vývoj růstu HDP poměrně podobný v obou státech⁴⁰. Zatímco ve Francii je tempo růstu HDP od roku 2012 téměř konstantně rostoucí, v České republice je vývoj tempa růstu produktu dynamičtější. Z mírně záporných hodnot z roku 2012 se dostáváme až k hodnotě 5,31 % roku 2015. Od té doby se tempo růstu Francie drží mezi hodnotou 1 a 2, zatímco v České republice je vývoj tempa růstu kolísavý (- 1 až 5,5 %).

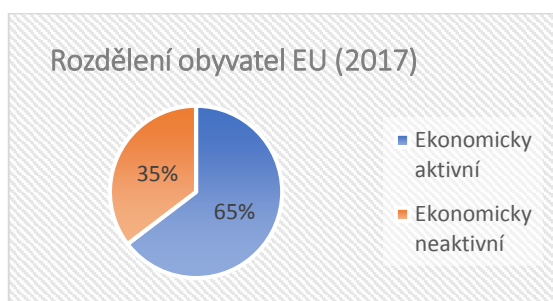
³⁹ France - Croissance annuelle du PIB (%) | Statistiques. 301 Moved Permanently [online]. Dostupné z: <http://perspective.usherbrooke.ca/bilan/servlet/BMTendanceStatPays?codeTheme=2&codeStat=NY.GDP.P.MKTP.KD.ZG&codePays=FRA&optionsPeriodes=Aucune&codeTheme2=2&codeStat2=NY.GDP.MKTP.KD.ZG&codePays2=CZE&optionsDetPeriodes=avecNomP>, 19. 2. 2019, upraveno autorkou

⁴⁰DRAKE, HELEN, French relation with the European Union.2005. ISBN 0-415-30-576-4., s. 224-226

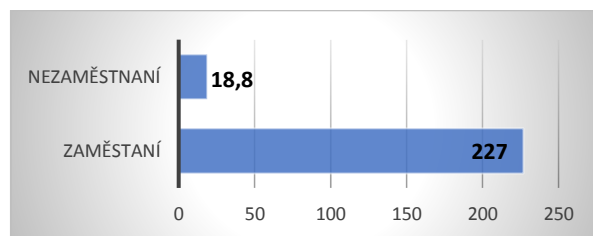
2.2 (Ne)zaměstnanost

2.2.1 Nezaměstnanost v Evropské unii

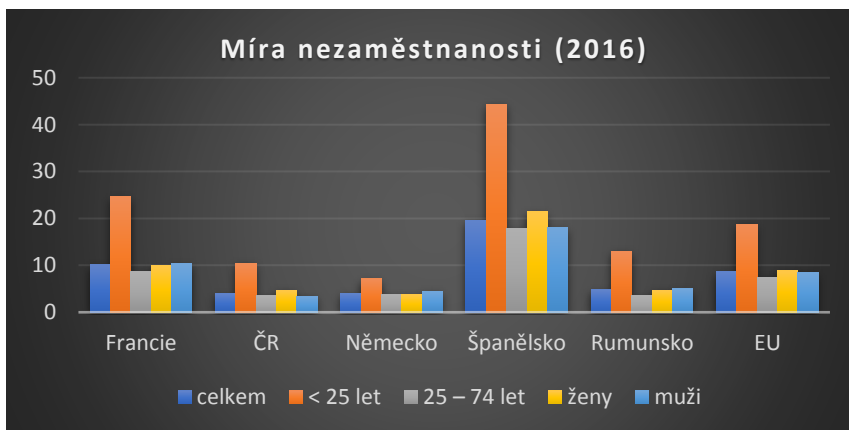
K roku 2017 celkový počet obyvatel Evropské unie ve věku 15-74 let byl 380,2 miliónů. Z toho 35 % patří do ekonomicky neaktivní skupiny. Jak již bylo zmiňováno např. studenti a důchodci. Za ekonomicky aktivní jsou považováni ti, kteří se můžou aktivně podílet na pracovní činnosti, ať už jako zaměstnaní nebo nezaměstnaní. 65 % obyvatel EU ve věku 15-74 let se řadí mezi aktivní obyvatele na trhu práce. Z toho 227 miliónů je zaměstnaných a 18,8 miliónů nezaměstnaných. Pro bližší představu poslouží níže uvedené dva grafy.

Graf 5. Složení obyvatel EU

Graf 6. Počet (ne)zaměstnaných v EU (2017)

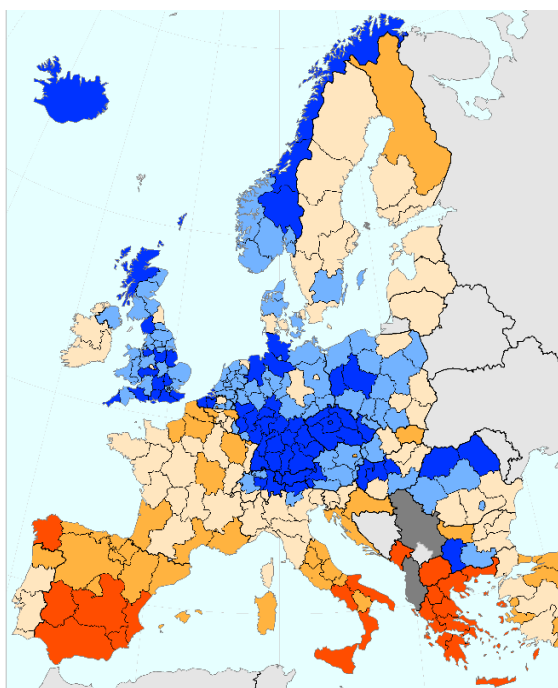
Graf 7. Míra nezaměstnanosti vybraných zemí EU⁴¹

Pro porovnání mír nezaměstnanosti bylo vybráno pět států: Francie, Česká republika, Německo, Španělsko, Rumunsko a dále průměr Evropské unie. Byly použity údaje z roku 2016. Toho roku celková míra nezaměstnanosti EU byla 8,6 %. Na grafu vidíme míru nezaměstnanosti celkovou, mužů, žen, mladistvých <25 let a osob ve věku 25-74 let.

⁴¹ zdroj: vlastní zpracování (Graf 5, 6, 7)

Prvním znepokojujícím zjištěním je vysoká míra nezaměstnanosti u mladistvých, kde ve Španělsku dosahuje až 44,4 % a i v České republice je to přes 10 %, což je více jak dvojnásobek celkové české míry nezaměstnanosti. Zatímco ČR, Německo a Rumunsko patří ke státům s nízkou celkovou mírou nezaměstnanosti, naopak Španělsko představuje extrémně vysokou míru nezaměstnanosti. A Francie se drží lehce nad průměrem Evropské unie s 10,1 %

2.2.1.1. Míra nezaměstnanosti dle regionů v EU

Obrázek 6. Míra nezaměstnanosti v EU⁴²

Výše uvedená mapa Evropské unie nám ukazuje míru nezaměstnanosti dle jednotlivých regionů v Unii. Celková míra nezaměstnanosti v EU pro rok 2017 byla 7,6 %. Vzhledem k roku 2016 se snížila téměř o 0,5 %. Nejnižší nezaměstnanost byla ve středu Evropy. Kde její hodnota nepřekračuje 3,8 %. Je to v následujících zemích Česká republika, Německo, Maďarsko, Rumunsko, některé regiony Velké Británie, Švédsko, Island, Brusel. Státy, kde míra nezaměstnanosti nepřekročila 5,7 % jsou Rakousko, Polsko, Slovensko, Bulharsko, Nizozemsko, Lucembursko a některé britské regiony. Naopak míra nezaměstnanosti přesahující 15,2 % je zejména v jižních státech. V Řecku, na jihu Španělska a Itálie. Mezi státy s vyšší mírou nezaměstnanosti jak 9,6 %, ale menší

⁴² https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=File:Taux_de_ch%C3%B4mage,_2017.png, 25.2. 2019

než 15,1 % patří sever Španělska, střední Itálie, Chorvatsko, sever a jih Francie, Finsko. Kolem průměru míry nezaměstnanosti EU (5,8-9,5 %) se drží některé regiony západní a jihovýchodní Francie, jihozápad Španělska, sever Itálie, východní Polsko, východ Slovenska, východní regiony Bulharska a jihovýchod Rumunska.

Mezi kraje s nejnižší nezaměstnaností se řadí zejména české: Praha (1,7 %), střední Čechy, jihozápad a německé: Trier (2 %), Niederbayern, Mittelfrankes. Naopak mezi ty s nejvyšší mírou nezaměstnanosti patří regiony: Dytiki Makedonia (29,1 %), Dytiki Ellada v Řecku, ve Španělsku Ciudad Autónoma de Melilla (27,6 %), Extremadura a Andalucía, následně Mayotte ve francouzském zámořském departementu.

Markantní záležitostí je vysoká nezaměstnanost mladistvých ve věku 15-24 let v Evropské unii, která v roce 2017 čítala v průměru 16,8 %. Ta se liší jak v jednotlivých zemích, tak i v regionech. Nejnižší míru nezaměstnanosti mladistvých mají regiony Praha a Oberbayer v Německu s 3,8 %. Následují další německé regiony: Waser-EMS a Stuttgart, dále pak z Pobaltských zemí region Zeeland. Naopak nejvyšší míra nezaměstnanosti mladistvých je ve Španělsku v regionu Autónoma de Melilla 67,7 % a následně v Řecku Voreio Aigaio. Roku 2017 byla míra nezaměstnanosti mladistvých ve ¾ regionech EU 2× vyšší, než je celkový průměr v Unie.

Koncem roku 2018 3,44 milionů obyvatel Evropské unie mladších 25 let je bez práce. Avšak vzhledem k předchozímu roku, tato nezaměstnanost klesla o 189 tisíc. Ta se za poslední dva roky snížila z 17,8 % na 16,1 %. Jak již bylo výše zmíněno, rozdíly mezi státy jsou význačné. Zatímco k roku 2018 Česká republika, Německo, Pobaltské státy vykazují míru nezaměstnanosti mladistvých nepřekračující 7 %, tak v Řecku, Španělsku a Itálii se přehupuje přes 32 %.⁴³

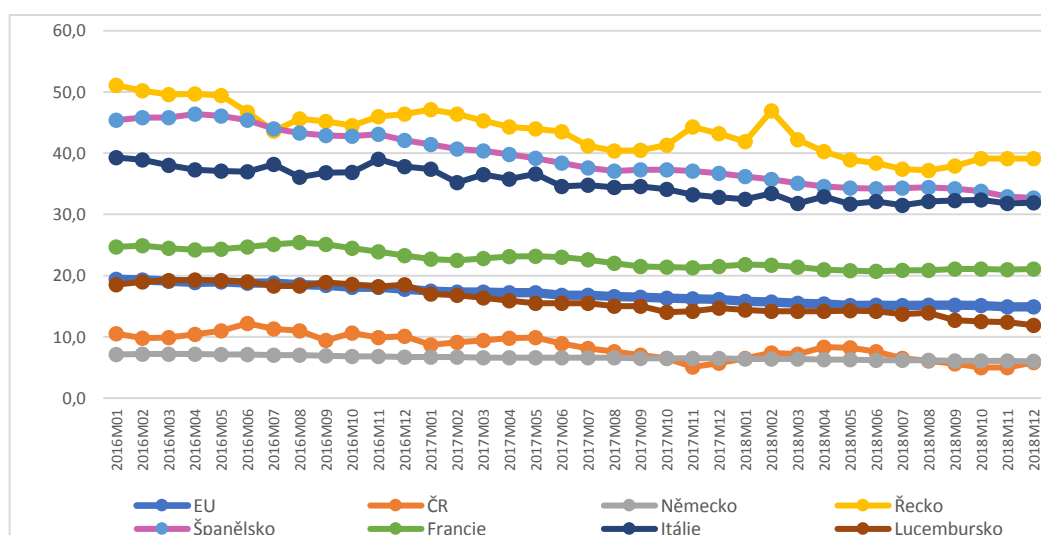
Vývoj míry nezaměstnanosti mladistvých (<25 let)

Pro lepší vysvětlení dané problematiky bylo porovnáváno 7 členský států EU s průměrem Unie: Česká republika, Německo, Řecko, Španělsko, Francie, Itálie a Lucembursko. Na níže uvedeném grafu byla porovnávána míra nezaměstnanosti mladistvých měsíčně od ledna 2016 do prosince 2018. Téměř konstantní hodnoty vykazovalo Německo, kdy míra

⁴³ Toute l'Europe.eu -Le taux de chômage des jeunes en Europe. Dostupné z: <http://www.touteleurope.eu/actualite/le-taux-de-chomage-des-jeunes-en-europe.html> Ville - Taux de chômage. Published November 30, 2018. Dostupné z: <https://ville-data.com/chomage/taux-par-region.html>, 28. 2. 2019

nezaměstnanosti mladistvých byla kolem 6 a 7 %. V České republice míra nezaměstnanosti mladších 25 let kolísala kolem 10 % od počátku roku 2016 až do poloviny roku 2017, to pak v listopadu téhož roku klesla k nejnižší hodnotě 5,1 %. Poté se mírně zvýšila a za poslední čtvrtletí roku 2018 se držela mezi 5 a 6 %. Hnědá křivka v grafu nám označuje Lucembursko, které se téměř drží kolem průměru míry nezaměstnanosti mladistvých v EU. V lednu 2016 z 18,5 % klesla pod 15 %. Od konce roku 2017 až do posledního čtvrtletí roku 2018 se pohybovala mezi 12 a 13 %. Už vyšší míru nezaměstnanosti mladistvých má Francie, která od počátku roku 2016 byla skoro 25 %. Od konce roku 2017 pak začala klesat ke 20 %, okolo kterých kolísala až do prosince roku 2018.

Následně byly vybrány tři státy s vysokou mírou nezaměstnanosti, jak celkovou, tak i tou mladistvých. I přestože za poslední dva roky míra nezaměstnanosti mladších 25 let v Itálii klesala, tak nespada pod 30 %. Nejvyšších hodnot dosahovala v lednu 2016 39,3 % a nejnižší v červenci roku 2018 a to 31,5 %. Španělsko v roce 2016 mělo míru nezaměstnanosti ještě vyšší jak Itálie a to kolem 45 %. Avšak za dva roky bylo schopno tuto míru nezaměstnanosti mladistvých snížit až pod 33 %. Na počátku roku 2016 míra nezaměstnanosti mladistvých v Řecku přesahovala 50 %. Od dubna 2017 klesla pod 45 %, téhož roku v srpnu se snížila ke 40,5 %, poté vzrostla a od 2. čtvrtiny roku 2018 se drží pod 40 %.

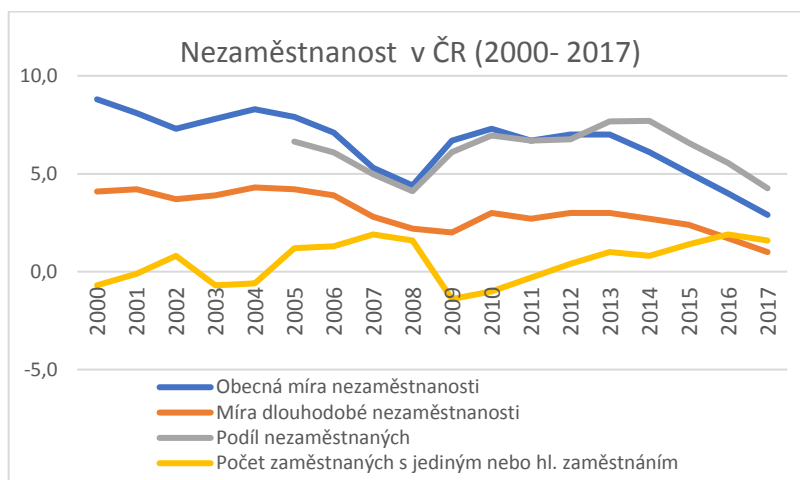
Graf 8. Míra nezaměstnanosti mladistvých⁴⁴

⁴⁴ <http://appsso.eurostat.ec.europa.eu/nui/setupDownloads.do>, 25.2. 2019, zdroj: vlastní zpracování

Z uvedené analýzy můžeme vypožorovat, že průměr míry nezaměstnanosti v EU velmi závisí na jednotlivých členských státech. Nízkou míru nezaměstnanosti České republiky a Německa zvedne Španělsko a Řecko svými vysokými hodnotami. Lehko pak průměrná míra nezaměstnanosti v EU je poměrně vysoká.⁴⁵

⁴⁵ DRAKE, HELEN, French relation with the European Union.2005. ISBN 0-415-30-576-4., s. 224-226

2.2.2 Česká republika

Graf 9. Nezaměstnanost v ČR⁴⁶

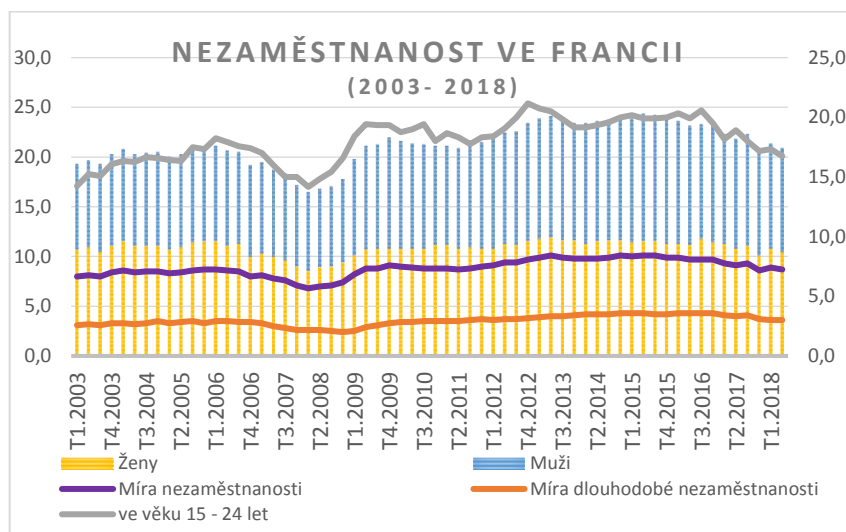
Počet obyvatel České republiky se stále zvyšuje. Roku 2000 bylo 8,6 miliónů starších patnácti let, roku 2006 už tomu bylo 8,8 a o tři roky později počet přesáhl 9 miliónů, okolo kterých se držel i roku 2018. K roku 2018 se za ekonomicky aktivní považuje kolem 5,5 miliónů obyvatel. V roce 2000 nezaměstnaných bylo 455 tisíc a 4,7 miliónů zaměstnaných. Roku 2006 počet nezaměstnaných klesl na 370 tisíc a zaměstnaných se zvýšil na 4,8 miliónů. O tři roky později nezaměstnaných bylo pouze 352 tisíc a zaměstnaných již téměř 5 miliónů. Roku 2018 počet zaměstnaných přesahuje 5,3 miliónů a nezaměstnaných se snížil na pouhých 127,5 tisíc. Zatímco za rok 2000 míra zaměstnanosti byla 55,1 %, roku 2018 již 59,2 %.

Obecná míra nezaměstnanosti se tedy od roku 2000 výrazně snížila. Na počátku století ukazovala 8,8 %, avšak za 3. čtvrtletí roku 2018 dosahovala již pouhých 2,3 %. S touto hodnotou se řadí ke státům s nejnižší mírou nezaměstnanosti v Evropské unii.

Určitý vliv na míru nezaměstnanosti měla i hospodářská krize. Roku 2006 míra nezaměstnanosti byla 7 %, která o dva roky později klesla na 4,4 % a poté vzrostla na 7,3 % roku 2010. Nad 6 % se držela až do roku 2014, kdy začala postupně klesat až ke 2 % (2018).

⁴⁶ Data čerpána z https://vdb.czso.cz/vdbvo2/faces/cs/index.jsf?page=vystup-objekt&z=T&f=TABULKA&skupId=426&katalog=30853&pvo=ZAM01-C&pvo=ZAM01-C&u=v413__VUZEMI__97__19, 26.2.2019, zdroj: vlastní zpracování

2.2.3 Francie

Graf 10. Nezaměstnanost ve Francii⁴⁸

Nezaměstnanost ve Francii není zdaleka tak nízká jako v Německu nebo Česku, ale ani příliš vysoká jako tomu je ve Španělsku. Mohli bychom říci, že se pohybuje kolem průměru Evropské unie. Vzhledem k tomu, že Francie je svoji geografickou rozlohou o dost větší než Česká republika, tak rozmanitost nezaměstnanosti se výrazně liší dle regionů. Zatímco jih a sever Francie vykazují 13% míru nezaměstnanosti, na severozápadu je to kolem 8,5 %.

Na výše uvedeném grafu byla porovnávána míra nezaměstnanosti čtvrtletně od roku 2003 až do roku 2018. Z počátku se pohybovala kolem 8 až 8,5 %, v roce 2007 začala klesat a v prvním čtvrtletí roku 2008 se snížila pod 7 %. Následně pomalu opět rostla, počátkem roku 2013 se přiblížila k 10 %, které brzy přesáhla. Do roku 2017 kolísala mezi 10 a 9 %. Na konci roku 2017 se pak mírně snížila na 8,6 %.

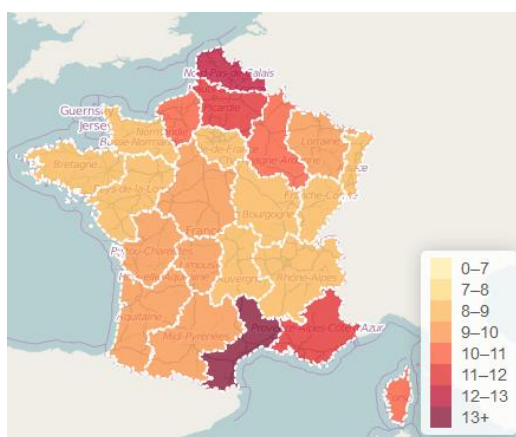
Šedá křivka na grafu znázorňuje míru nezaměstnanosti mladistvých, která je velmi vysoká. Počátkem roku 2003 bylo naměřeno 17 % míry nezaměstnanosti mladistvých. V roce 2005 již přesahovala 20 %, o tři roky později klesla zpět na 17 % a následně se začala zvyšovat. Na konci roku 2012 hodnoty přesáhly již 25 %. Mezi 25 a 22 % kolísala až do druhé poloviny roku 2017, poté začala mírně klesat. V druhém čtvrtletí roku 2018 míra nezaměstnanosti mladistvých se snížila ke 20 %.

⁴⁸ Insee – Institut national de la statistique et des études économiques | Insee. 301 Moved Permanently [online]. <https://www.insee.fr/fr/statistiques/3598305#titre-bloc-3>, 1. 3. 2019, zdroj: vlastní zpracování

Oranžová křivka značí míru dlouhodobé nezaměstnanosti, od roku 2003 do poloviny roku 2007 se pohybovala mezi 3 a 3,5 %, následně mírně klesla. Nejnižší hodnoty dosahovala koncem roku 2018 a to 2,4 %. Během následujícího roku překročila opět 3 % a v třetím čtvrtletí roku 2013 se vyšplhala ke 4 %, teprve koncem roku 2017 zvládla zpět klesnout pod 4 %.

Rozdílnost míry nezaměstnanosti se vyskytuje jak v jednotlivých zemích, tak i krajích. Je ale také odlišná dle věku a pohlaví. Obecně můžeme říci, že míra nezaměstnanosti žen je ve Francii o 0,5 % až 1 % vyšší než u mužů. Pro lepší představu slouží výše uvedený graf, kde žlutá barva označuje ženy a světle modrá muže.

Podíl nezaměstnaných osob ve francouzských regionech (2016)

Obrázek 8. Míra nezaměstnanosti francouzských regionů⁴⁹

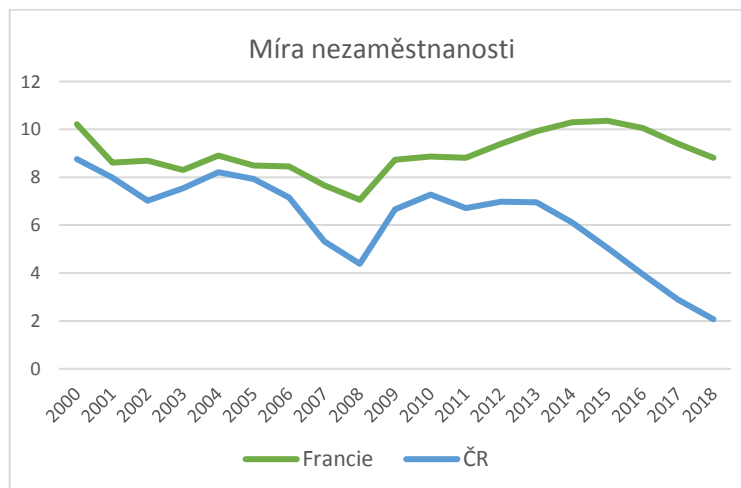
Na mapě Francie můžeme vyzorovat rozmanitost míry nezaměstnanosti dle jednotlivých regionů Francie. Tato mapa byla zpracována z dat vyplývajících z 2. třetiny roku 2016. K nejnižší míře nezaměstnanosti patří regiony na severozápadu Pays de la Loire, dále pak Ile de France, tedy v okolí Paříže, a následně Bretagne. V těchto regionech je míra nezaměstnanosti: 8,4 %, 8,5 % a 8,6 %.

Naopak regiony trpící nejvyšší mírou nezaměstnanosti, tj. okolo 20 %, mají zámořské oblasti jako je Guyane a Guadeloupe. Co se týče území Francie, tak červeně a fialově vyznačené regiony na mapě jsou ty, které přesahují 10% míru nezaměstnanosti. Zejména oblast kolem středozevního moře: Languedoc Roussillon 13,6 %, Provence-Alpes Côté

⁴⁹Ville - Taux de chômage. Published November 30, 2018. Dostupné z: <https://ville-data.com/chomage/taux-par-region.html>, 25. 2. 2019

d'Azur a pak úplný sever Francie: Nord Pas de Calais 12,4 %, Picardie, Haute Normandie, Corse a Champagne Ardene.

2.2.4 Porovnání míry nezaměstnanosti Francie a České republiky

Graf 11. Vývoj míry nezaměstnanosti FR a ČR⁵⁰

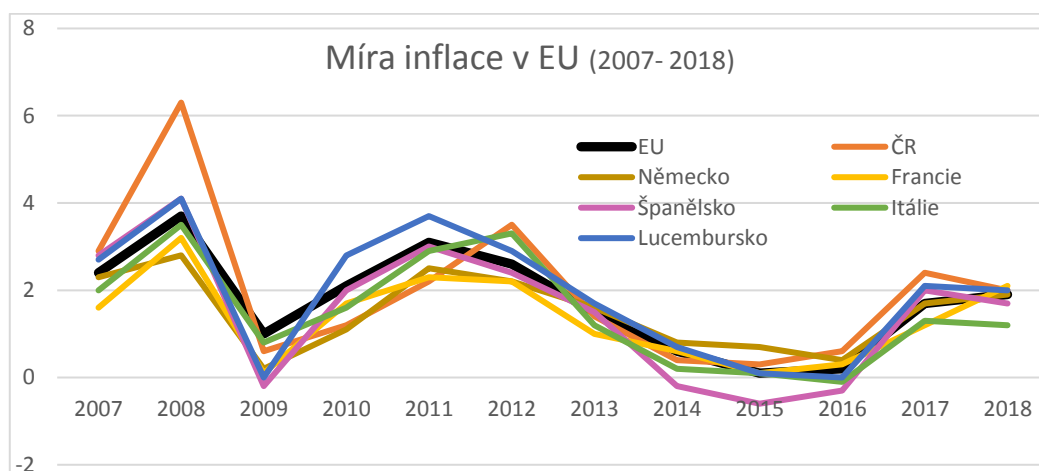
Porovnáme-li míry nezaměstnanosti České republiky a Francie, Česká republika dosahuje vyšší zaměstnanosti. Od roku 2000 až do roku 2018 v Česku míra nezaměstnanosti nepřekročila 10 %. Její nejvyšší hodnota byla 8,8 % roku 2000. Kdežto Francie se svou mírou nezaměstnanosti těžce dostávala pod 8 %, pouze v letech 2007 a 2008 toho dosáhla a poklesla k 7 %. Rok 2008 byl taktéž pozitivní pro Českou republiku, to míra nezaměstnanosti dosahoval 4,4 %.

Následně v obou zemích došlo k vzrůstu vlivem finanční krize, která dorazila do Evropy. V České republice se pak míra nezaměstnanosti držela kolem 6 a 7 % až do roku 2013. Poté začala prudce klesat, v průměru 1,13 % za rok. Roku 2018 bylo naměřeno pouhých 2,07 %. Ve Francii míra nezaměstnanosti rostla až do roku 2015, kdy dosahovala zatím nejvyšších hodnot a to 10,36 %. Během let 2009-2015 se míra nezaměstnanosti ve Francii pohybovala mezi 8,7-10,36 %. Následně začala mírně klesat, v průměru 0,53 % za rok. Roku 2018 dosahovala 8,81 %. V roce 2000 se míra nezaměstnanosti ve Francii a České republice lišila pouze o 1,5 %. Roku 2018 míra nezaměstnanosti Francie byla více jak 4× vyšší než v České republice.

⁵⁰ Home - Eurostat. *European Commission | Choose your language | Choisir une langue | Wählen Sie eine Sprache* [online]. Copyright © Basileus [cit. 1.03.2019]. Dostupné z: <https://ec.europa.eu/eurostat>, zdroj: vlastní zpracování

2.3 Inflace

2.3.1 Inflace v Evropské unii

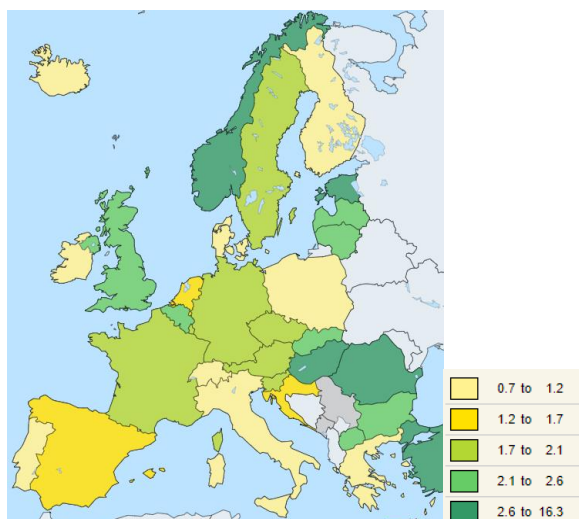

Graf 12. Inflace v EU⁵¹

Na výše uvedeném grafu je porovnáván vývoj míry inflace ve vybraných zemích Evropské unie za období 2007-2018. Černá křivka znázorňuje průměr Evropské unie. Ta od roku 2007 nepřekročila 4 %, nejvyšší hodnoty dosahovala roku 2008 a to 3,7 %, naopak nejnižší pak roku 2015 0,1 %. Mezi šesti vybranými zeměmi Česká republika patří k těm s vyšší mírou inflace. Roku 2008 jako jediná z nich dosahovala 6,3 %, dále vyčíněla s 3,5 % mezi lety 2011-2012 a s 2,4 % roku 2017. Vyšší hodnoty představuje i Lucembursko, které mělo míru inflace taktéž přes 4 % (2008). Mezi roky 2010 a 2012 bylo mezi hodnotami 2,8- 3,7 %. Naopak z těchto zemí má nízkou míru inflace Španělsko, kdy mezi roky 2014-2016 dosahovalo -0,3 až -0,6 %. Nevyšší hodnoty dosahovalo roku 2008 a to 4,1 %.

Na níže uvedené mapě můžeme vidět jednotlivou míru inflace ve státech Evropské unie z roku 2018. Světle žlutá barva ukazuje země s nejnižší mírou inflace 0,7-1,2 %. Mezi ně patří například Irsko, Island, Řecko (0,7 %), Polsko, Itálie, Portugalsko. Mezi státy s nejvyšší mírou inflace patří Maďarsko (4 %), Rumunsko a Estonsko. Ty jsou na obrázku označeny nejtmavší zelenou. Francie, Česká republika, Německo, Rakousko, Slovinsko patří ke státům se střední mírou inflací 1,7-2,1 %.

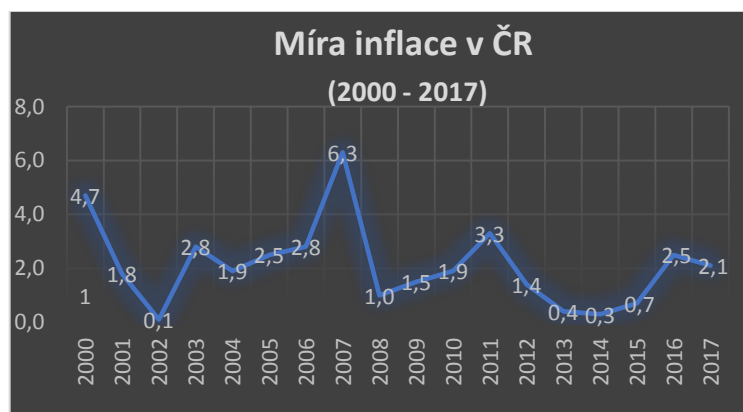
⁵¹ Eurostat - Tables, Graphs and Maps Interface (TGM) table. European Commission | Choose your language | Choisir une langue | Wählen Sie eine Sprache [online]. Dostupné z: <https://ec.europa.eu/eurostat/tgm/table.do?tab=table&language=en&pcode=tec00118&tableSelection=1&footnotes=yes&labeling=labels&plugin=1>, (7.3. 2019), zdroj: vlastní zpracování

Obrázek 9. Míra Inflace v jednotlivých zemí EU (2018)⁵²

2.3.2 Česká republika

Míra inflace v České republice je ovlivňována Českou národní bankou. Ta si stanoví jisté cíle a pomocí monetární politiky se jich snaží docílit. Jedno důležité rozhodnutí vzniklo ke konci roku 2013, kdy se Bankovní rada ČNB rozhodla držet kurz poblíž hladiny 27 CZK/EUR. Pomocí této intervence oslabovala korunu, tak aby míru inflace uměle zvýšila ke 2 %. Tato intervence byla ukončena až v roce 2017.

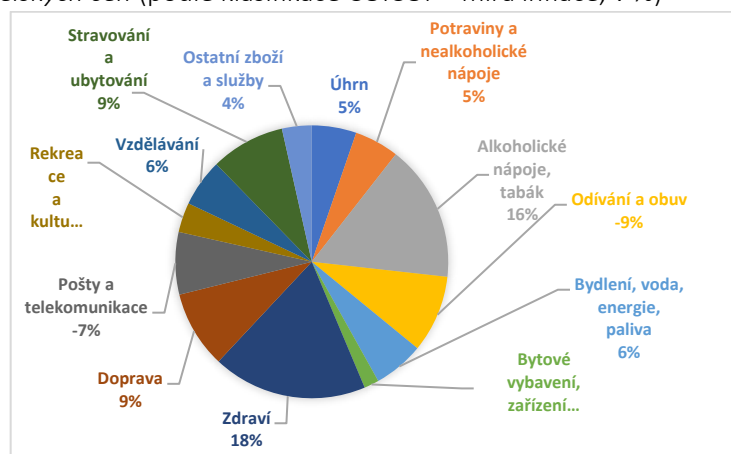
Graf 13. Míra inflace v ČR (2000-2017)⁵³

⁵² Eurostat - Tables, Graphs and Maps Interface (TGM) map. European Commission | Choose your language | Choisir une langue | Wählen Sie eine Sprache [online]. Copyright © EuroGeographics Association for the administrative boundaries [cit. 08.03.2019]. Dostupné z: <https://ec.europa.eu/eurostat/tgm/mapToolClosed.do?tab=map&init=1&plugin=1&language=en&pcod=e=tec00118&toolbox=types#>

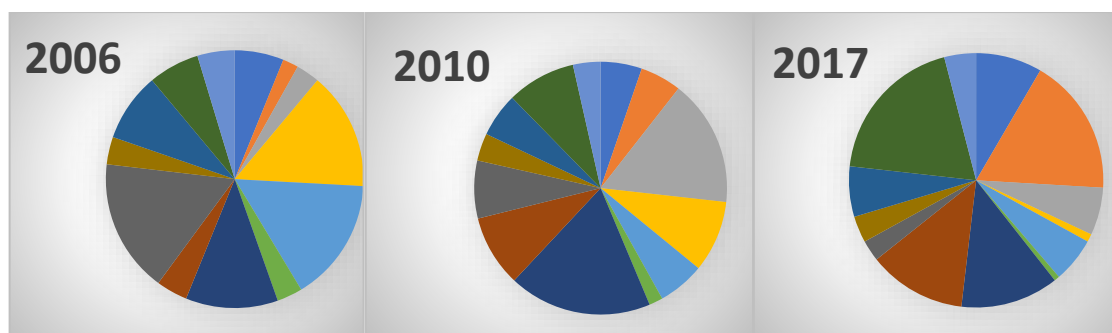
⁵³ Český statistický úřad | ČSÚ. Český statistický úřad | ČSÚ [online]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/>, 9.3.2019, zdroj: vlastní zpracování

Na výše uvedeném grafu můžeme vidět vývoj míry inflace za období 2000-2017. Roku 2000 dosahovala druhé nejvyšší hodnoty za uvedená léta a to 4,7 %. Následně klesla k nule a od roku 2003 do roku 2006 se pohybovala mezi 2 a 3 %. Prudký vzrůst přišel s rokem 2007, kdy byla míra inflace nejvyšší a to 6,3 %. Vezmeme-li tuto informaci v potaz vůči míře nezaměstnanosti, vidíme přímý vliv, který na sebe má inflace a nezaměstnanost. Jak již bylo vysvětleno na Phillipsově křivce. Zatímco nezaměstnanost dosahovala mezi lety 2007-2008 nízkých hodnot, inflace naopak byla velmi vysoká. S rokem 2008 míra inflace klesla k 1 % a mírně se zvyšovala až ke 3,3 % roku 2011. Až do roku 2015 se držela mezi 1,4 a 0,3 %. Právě kvůli této nízké inflaci se Česká národní banka rozhodla začít s intervencí a tím posilovat českou korunu. Díky tomu se jí podařilo uměle zvýšit inflaci ke 2,5 % roku 2016. Intervence byla ukončena v průběhu roku 2017 a s ním klesla i inflace o 0,4 %.

Indexy spotřebitelských cen (podle klasifikace COICOP - míra inflace, v %)

Graf 14. Spotřební koš roku 2000⁵⁴

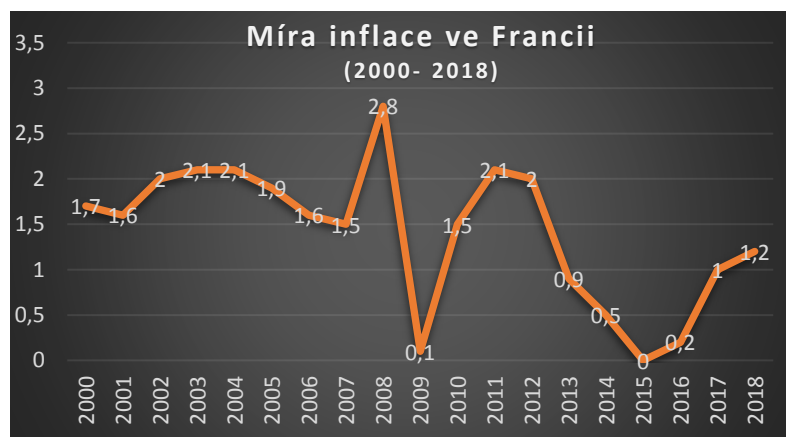
Graf 15. Spotřební koše roky: 06, 10, 17⁵⁵

⁵⁴ Český statistický úřad | ČSÚ. Český statistický úřad | ČSÚ [online]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/>, 9.3.2019, zdroj: vlastní zpracování

⁵⁵ Český statistický úřad | ČSÚ. Český statistický úřad | ČSÚ [online]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/>, 9.3.2019, zdroj: vlastní zpracování

Míra inflace se liší v jednotlivých doménách. Zatímco v potravinářských výrobcích může být minimální, tak naopak v ubytování může být velmi vysoká. Pro lepší vysvětlení poslouží 4 výše uvedené grafy. Každý rok představuje spotřební koš. Byly vybrány následující roky: 2000, 2006, 2010 a 2017. Roku 2000 nejvyšší míra inflace byla v oblastech: zdraví 18 %, alkoholických nápojích a tabáku 16 %, následně stravování, ubytování a doprava s 9 %. Nejnižší se vyskytla v oděvech - 9 % a v telekomunikace – 5 %. O šest let později se oblasti opět proměnily. Vysokých hodnot dosahovala kategorie telekomunikace 17 %, následně bydlení a nákladů s ním spojením 16 %, opět zdraví 12 %. Nejnižší míra inflace byla v oděvech - 15 % a pak v potravinách pouze 2 %. O čtyři roky později, největší míra inflace byla v oblasti zdraví 18 %, dále alkoholické nápoje 16 %, následně doprava, stravování a ubytování. Obojí s 9 %. Nejnižší míra inflace byla taktéž v oděvech - 9 % a poté v telekomunikaci - 7 %. V roce 2017 zase dominovaly odlišné oblasti. Nejvyšší míra inflace se vyskytovala v kategoriích stravování a ubytování 19 %, v potravinách 18 %, ve zdraví a dopravě 13 %. Nejnižší míra nastala v oblasti telekomunikace - 3 %, v bytovém vybavení - 1 %, v odívání 1 %, v rekreaci kultuře 3 %.

2.3.3 Francie

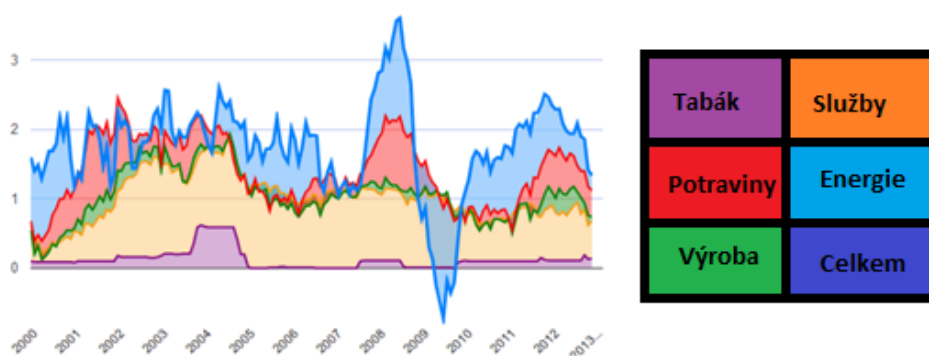

Graf 16. Míra inflace ve Francii

Francie patří k zemím s nízkou mírou inflace, určitý vliv na tom jistě má členství v Evropské unii. Zatímco koncem 20. století průměrná míra inflace byla 2,6 %, tak od roku 2002 do roku 2012 byla v průměru 1,7 %. Tento vliv je způsoben zavedením měny eura ve Francii. Toto rozhodnutí bylo učiněno roku 1999 a o tři roky později eura již byly v oběhu.⁵⁶ Celkově můžeme říci, že francouzská míra inflace je nízká a poměrně stabilní,

⁵⁶Francie | Evropská unie. *EUROPA - European Union website, the official EU website* [online]. Dostupné z: https://europa.eu/european-union/about-eu/countries/member-countries/france_cs, 11.3.2019, zdroj: vlastní zpracování

jak tomu dokazují léta 2000-2007, kdy její hodnoty byly téměř konstantní. Míra inflace kolísala mezi hodnoty 1,5 % - 2,1 %. V roce 2008 se zvedla na 2,8 %. Což byla od roku 2000 nejvyšší míra inflace ve Francii. Toto zvýšení bylo způsobeno vlivem hospodářské krize, která přicházela do Evropy během následujícího roku, a to právě francouzská míra inflace klesla o 2,7 %. Následně opět mírně rostla, mezi rokem 2011 a 2012 dosahovala kolem 2 %. V roce 2013 už klesla pod 1 % a snižovala se až do roku 2015, kdy přistála na 0 %. Následující rok se zvedla pouze o 0,2 %. V roce 2017 už dosahovala 1 % a o rok později o 0,2 % více.

Obrázek 10. Spotřební koše (míra inflace) FR⁵⁷

Na výše uvedeném obrázku můžeme vidět míru inflace dle jednotlivých odvětví za léta 2000-2013 ve Francii. Nejvyšší míru inflace představuje sektor energie, který téměř vždy byl vyšší než 1,5-2 %. Roku 2008 překročil dokonce 3,5 %, následně klesl pod nulu, ale od roku 2010 byl už opět vyšší jak 1,5 %. Potraviny patří hned do dalšího oboru vyšší míry inflace. To, že elektřina se zdražuje, je známé, ale na sektor potravin se někdy zapomíná. Míra inflace potravinového sektoru se v roce 2002 vyšplhala ke 2,5 % a do roku 2005 kolísala kolem 2 %. Do roku 2008 se držela mezi 2 % a - 0,5 %. Následně vzrostla nad 2 %. Od roku 2007 se drží v oboru 0,7-1,7 %. Další sektor, který taktéž přispívá k vyšší inflaci, je výroba.

⁵⁷ TAUX INFLATION EN FRANCE depuis 1901. Inflation actuelle 2019. Dostupné z: <https://france-inflation.com/index.php>, 8. 3. 2019, upraveno autorkou

2.3.4 Porovnání míry inflace Francie a České republiky

Zatímco ve Francii se míra inflace drží v rozmezí 0-2,8 %, v České republice obor hodnot je více rozmanitý 0,1-6,3 %.

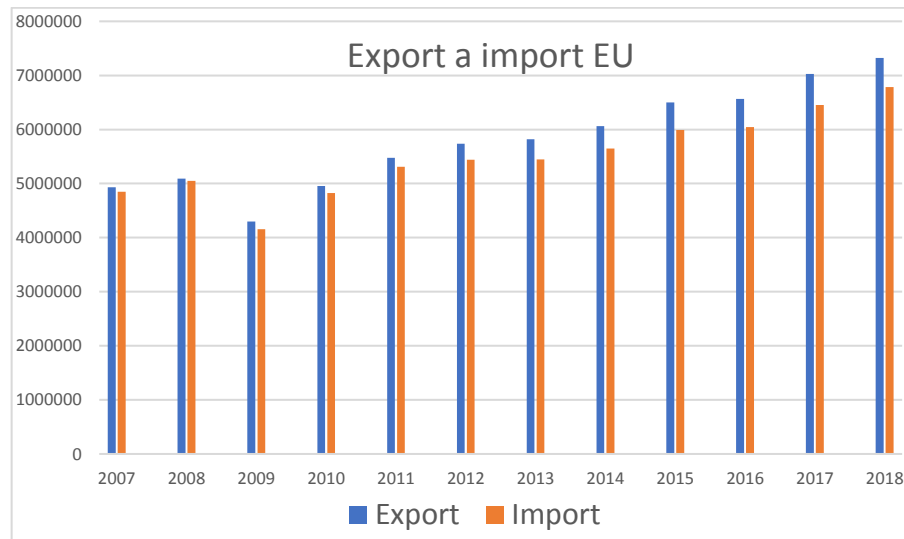
Ve Francii od počátku 21. století byla míra inflace poměrně stabilní (1,5-2,1 %) až do roku 2007. Koncem minulého století dosahovala průměrně více jak 2,6 %. Zřízením centrální národní banky roku 1998 a přijetím eura o rok později při kurzu 6,6 Franků / 1 EUR průměrná míra inflace klesla k 1,7 % (1999-2016). Jednotlivá měna byla do oběhu dána 1. ledna 2002.

V České republice na počátku 21. století míra inflace byla více kolísavá. Z téměř 5 % klesla k 0 % a následně se držela mezi 2 a 3 % do roku 2006. Prudký nárůst inflace přišel v České republice roku 2007, téhož roku dosahovala 6,3 %. Ve Francii nárůst nastal o rok později, avšak nebyl natolik výrazný jako v České republice. Tedy hodnota sice dosahovala vyšších hodnot (2,8 %), ale ne tak markantních.

Následný vývoj míry inflace v České republice a Francii byl podobný. Křivka tedy je stejného rázu. Po prudkém vzrůstu následoval rychlý pokles a následně hodnoty kolísaly mezi 0-2,1 % ve Francii a mezi 0 a 3,3 % v České republice. Zde musíme podotknout vliv České národní banky, když zahájila intervenci, aby oslabila českou korunu. Snahou bylo uměle zvýšit míru inflace ke 2 %. Díky tomuto kroku příliš nízká míra inflace vzrostla a kolísala kolem 2 % od roku 2013 až do poloviny roku 2017.

Pro rok 2017 míra inflace ve Francii činila 1 % a v České republice 2,5 %. Shrňeme-li fakta týkající se míry inflace těchto dvou zemí, Francie se celkově drží kolem nižších hodnot než Česká republika, avšak někdy je míra inflace v obou zemích podobná.

2.4 Saldo obchodní bilance

Graf 17. Export a import EU (2007-2018)⁵⁸

Za období 2007-2018 saldo obchodní bilance v Evropské unii bylo aktivní, export tedy převyšoval import. Na výše uvedeném grafu nám modrá barva značí export a oranžová import. Další pozitivní zprávou je, že vývoz i dovoz výrazně vzrostl od roku 2007. Tehdy import ani export nepřevyšovaly 5 biliónů EUR. Pouze rok 2009 představuje pokles ve výši exportu a importu k 4 biliónům EUR vlivem hospodářské krize. Od roku 2009 již vývoz i dovoz jediné rostl. Roku 2014 export přesáhl hodnotu 6 biliónů EUR a import o dva roky později. Roku 2017 vývoz byl větší jak 7 biliónů EUR a o rok později o 300 miliard ještě vyšší. Import dosáhl nejvyšší hodnoty minulý rok (2018). Bylo naměřeno 6,79 biliónů EUR.

Úplně nejnižší saldo obchodní bilance představoval rok 2008. Sice bylo aktivní, ale pouze 41,18 miliard EUR. Od roku 2012 se blížilo k 300 miliardám EUR a následně stále stoupalo. Nejvyšší hodnoty dosáhlo roku 2017. A to 573,88 miliard EUR.

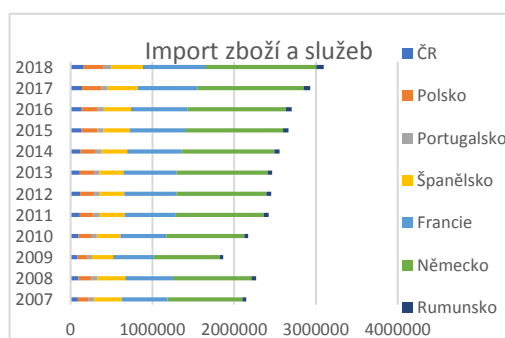
Za rok 2017 více jak 2/3 celkového obrátu bylo v jádru Evropské unie. Největší saldo obchodní bilance představuje Lucembursko (83,4 %), Slovensko a Česká republika. Naopak nejnižší 50,2 % má Rumunsko.

⁵⁸ Eurostat - Tables, Graphs and Maps Interface (TGM) table. *European Commission | Choose your language | Choisir une langue | Wählen Sie eine Sprache* [online]. Dostupné z: <https://ec.europa.eu/eurostat/tgm/table.do?tab=table&init=1&language=en&pcode=tec00110&plugin=1>, 15.3.2019, zdroj: vlastní zpracování

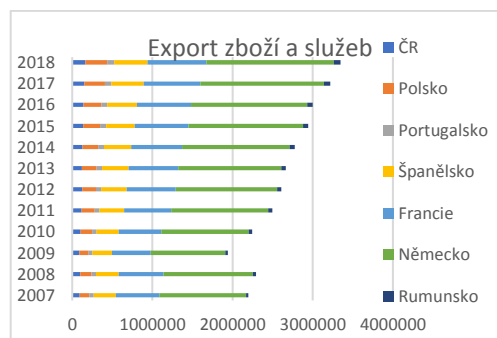
Za rok 2017 nejvíce exportovalo Německo, které představovalo 22,4 % celkového vývozu mezi státy Evropské unie. Následují Pobaltské státy s 13 %, Francie 8,3 %, Belgie 8,2 %, Itálie 7,4 %, Rumunsko 5,6 % a Španělsko 5,6 %. Zbylých 29,5 % tvoří ostatní státy Evropské unie. Taktéž v importu dominuje Německo s 20,8 % a Francie 11,8 %. Následuje Rumunsko 9 %, Itálie 7, 4 %, Pobaltské státy 7,2 %, Belgie 7 %, Španělsko 5,6 %. Ostatní státy EU představují 31,2 % celkového importu.⁵⁹

Za rok 2018 se řadí mezi státy Evropské unie, které nejvíce exportují: Německo, Francie, Velká Británie a Pobaltské státy. Za nimi pokračuje Španělsko, Belgie, Itálie a Polsko. Do kategorie od 87,7 miliard do 210,61 miliard EUR patří Česká republika, Rakousko, Maďarsko, Dánsko a Portugalsko. Naopak nejmenší vývoz mají státy Lotyšsko, Estonsko a Chorvatsko. Dále pak ke státům s nižším exportem řadíme Řecko, Rumunsko, Bulharsko, Slovensko a Slovinsko.

Co se týče importu, tak opět nejvíce dováží Německo, Francie, Velká Británie a Pobaltské státy. Většinou import a export jednotlivých států je podobných hodnot jako jejich export, odlišuje se jen aktivním nebo pasivním saldem. Rozdíl vidíme například na Rumunsku, které výrazně více dováží, než vyváží. Dále také v Portugalsku. Tento stát naopak výrazně více vyváží, než dováží.⁶⁰

Graf 18. Import⁶¹

Graf 19. Export⁶²

⁵⁹ Eurostat, Exports and Imports, Dostupné z: https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/images/9/99/Intra_EU-28_trade%2C_2017_%28%25_share_of_EU-28_exports_imports%29_YB18-fr.png, 15.3.2019

⁶⁰ Eurostat, Exports and Imports, Dostupné z: <https://ec.europa.eu/eurostat/tgm/table.do?tab=table&init=1&language=en&pcode=tec00110&plugin=1>, 15.3.2019

⁶¹ Eurostat, Exports and Imports, Dostupné z: <https://ec.europa.eu/eurostat/tgm/table.do?tab=table&init=1&language=en&pcode=tec00110&plugin=1>, 15.3.2019, zdroj: vlastní zpracování

⁶² Eurostat, Exports and Imports, Dostupné z: <https://ec.europa.eu/eurostat/tgm/table.do?tab=table&init=1&language=en&pcode=tec00110&plugin=1>, (15.3.2019), zdroj: vlastní zpracování

Na výše uvedených grafech máme porovnání vývozu a dovozu zboží a služeb od roku 2007 do roku 2018. Od roku 2007 se export i import výrazně zvýšil. Tehdy představovaly přes 2 biliony, v roce 2018 byl obrat vyšší jak 3 biliony. Podíváme-li se na křivku roku 2018, vidíme, že vývoz byl ještě o kousek větší než dovoz. Tedy saldo obchodní bilance za tento rok bylo aktivní.

Pro porovnání salda obchodní bilance bylo vybráno sedm států Evropské unie. Na první pohled můžeme vidět, že graf exportu i importu je velmi podobný. Export sice mírně převažuje nad importem, což je pozitivní a ukazuje nám to, že saldo obchodní bilance je aktivní, ale státy se víceméně nemění. Hlavním tahounem Evropské unie je Německo, které vyniká jak svým exportem, tak importem. Na grafu je znázorněno zelenou barvou.

Dovoz Německa roku 2007 představoval 914 miliard EUR a o jedenáct let později 1361 miliard EUR. Export byl vyšší a to 1081 miliard EUR (2007), 1590 miliard EUR (2018). Dalším výrazným obchodníkem je Francie, která je znázorněná na grafu světlemodrou. Její import se roku 2007 pohyboval na hodnotě 554,6 miliard EUR a export 540,7 miliard EUR. Tehdy tedy dosahovala pasivního salda obchodní bilance. Rok 2018 vyvezla zboží a služby za 735,5 miliard EUR a dovezla 757,9 miliard EUR. Je tedy patrné, že obchodování mezi jednotlivými státy světa roste. Na grafu je taktéž významný rok 2009, kdy s příchodem krize do Evropy vidíme pokles jak dovozu, tak vývozu. Ale z tohoto zaškokbrtnutí se státy zvládly vzpamatovat a jejich export i import v následujících letech rostl. Dalším významným státem, který hodně dováží a vyváží, je Španělsko. Jeho nejvyšší import byl roku 2018 a to téměř 400 miliard EUR a export o 22,5 miliard EUR vyšší.

I Polsko od roku 2007 zvládlo zdvojnásobit svůj export, ze 121 miliard EUR se zvýšil na 273 miliard EUR. Taktéž import vzrostl ze 132 miliard EUR na 255 miliard EUR roku 2018. Česká republika se pyšní aktivním saldem obchodní bilance. Jak v roce 2007 export převyšoval (92 miliard EUR) import (88,5 miliard EUR), tak i o jedenáct let později vývoz (163 miliard EUR) dominoval nad dovozem (150,2 miliard EUR). Další vybranou zemí bylo Portugalsko, které však za poslední desetiletí svůj obrat nezvládlo zdvojnásobit jako některé z předešlých zemí. Zatímco export z roku 2007 byl 54,5 miliard EUR, o jedenáct let později byl jen o 34 miliard vyšší. Stejně tak import se za tuto periodu zvedl jen o 20 miliard EUR, roku 2018 tedy dosahoval 87,6 miliard EUR. Posledním státem

bylo zvoleno Rumunsko. Hned za prvé je třeba zmínit, že jeho saldo obchodní bilance je pasivní, dovoz tedy převyšuje nad vývozem. Roku 2007 vyvezlo za 31,5 miliard EUR a dovezlo za 49,5 miliard EUR. Oproti roku 2018 se tento obrat zvýšil, což je rozhodně pozitivní zpráva pro tuto zemi. Vývoz dosahoval 83,9 miliard EUR a dovoz opět převažoval o 6,6 miliard EUR.

2.4.1 Česká republika

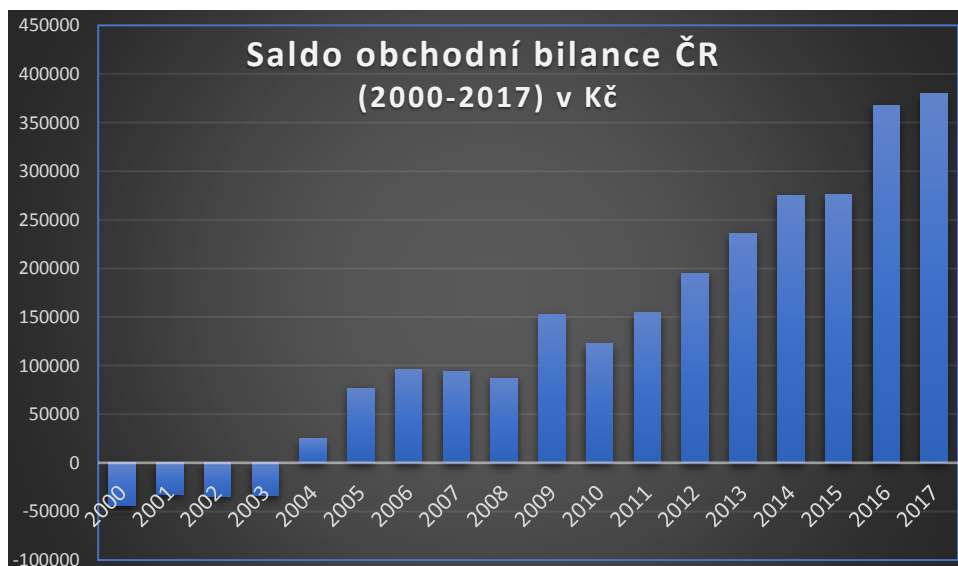
Česká republika patří mezi 28. největší světovou ekonomiku orientovanou na vývoz. V roce 2017 vyvezla \$164 miliard a dovezla \$160 miliard. Saldo obchodní bilance je aktivní, a to ve výši \$4,14 miliard.

Co se týče exportu České republiky, tak ten se od roku 2000 do roku 2017 téměř 6× zvýšil. Zatímco na počátku století dosahoval \$29,7 miliard o pět let později již \$84,7 miliard. Vývoz se stále zvyšoval, v roce 2008 již dosahoval ke \$150 miliardám, minulý rok (2018) byl nejvyšší od vzniku samostatné České republiky, a to ve výši \$171,4 miliard.

Vzhledem k produktům, které Česká republika nejvíce exportuje, jsou to auta a veškeré komponenty spojené s automobilovým průmyslem. Tyto dvě domény představují více jak 20 % celkového exportu. Následně vyváží zboží spojené s informační technologií, radiové produkty a komponenty do kancelářských zařízení. Importuje podobné produkty, jako vyváží. Zejména komponenty do automobilového průmyslu 6,1 %, kancelářské přístroje 3,9 %, a veškeré vybavení nutné k rozšíření rádiových vln. Dále auta a informační technologii.⁶³

Nejvíce zboží je vyváženo do Německa, což představuje \$51,7 miliard, tedy téměř 1/3 celkového exportu jde do Německa. Následně Česká republika exportuje na Slovensko (\$11,1 miliard), do Polska, Francie a Rumunska. Nejvíce se dováží z Německa (\$42,4 miliard), poté z Číny (\$20 miliard), z Polska, Slovenska a Itálie. Velkou roli v exportu a importu hrají hlavně sousední státy, s kterými obchodujeme nejvíce. A pak samozřejmě Čína, která se svým vysokým exportem drží na předních světových příčkách.

⁶³Česko | Evropská unie. *EUROPA - European Union website, the official EU website* [online]. Dostupné z: https://europa.eu/european-union/about-eu/countries/member-countries/czechia_cs, 20.3.2019

Graf 20. Saldo obchodní bilance ČR (2000-2017)⁶⁴

Výše uvedený graf nám ukazuje saldo obchodní bilance v České republice za období 2000-2017. Na první pohled můžeme říci, že česká ekonomika je exportně orientovaná, avšak nebylo tomu tak vždy. Koncem 20. století a na počátku 21. století převažoval import až do roku 2003. Kdy saldo obchodní bilance nebylo menší jak – 50 000 miliónů Kč. Od roku 2004 pak začalo mírně růst. Export tedy převažoval nad importem. V roce 2009 saldo obchodní bilance přerostlo 150 000 miliónů Kč. O rok později mírně saldo kleslo. Poté velmi prudce rostlo. V roce 2016 bylo již větší jak 350 000 miliónů Kč. V roce 2007 dosahovalo 379 720 miliónů Kč.

Zatímco na přelomu 20. a 21. století převažoval import zboží a služeb do České republiky. Od roku 2004 se situace začala měnit a v tu chvíli byl export a import téměř vyrovnaný. V roce 2009 již výrazně převládl export. Tedy saldo obchodní bilance se stalo kladným. Od téhož roku křivka obchodní bilance je mírně rostoucí.

2.4.2 Francie

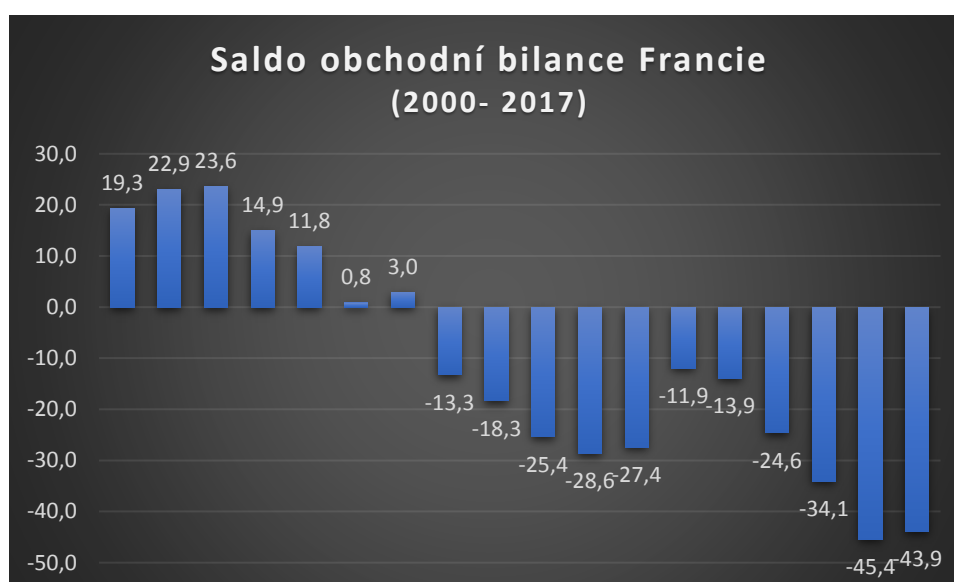
Francie se řadí mezi 6. nejvyšší světovou ekonomiku vývozu. Za rok 2017 Francie vyvezla zboží za \$516 miliard a dovezla za \$595 miliard. I přestože se jedná o výrazně silnou ekonomiku, tak její saldo obchodní bilance je pasivní a to \$78,6 miliard.

⁶⁴ Český statistický úřad | ČSÚ. Český statistický úřad | ČSÚ [online]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/>, 1.4.2019, zdroj: vlastní zpracování

Co se týče exportu Francie, tak se od roku 2000 do roku 2018 dvojnásobně zvýšil. Roku 2000 dosahoval výše \$389,5 miliard, o pět let později se blížil již k \$6 biliónům. Před příchodem hospodářské krize, (tj. rok 2008) dosahoval \$820 miliard. Vlivem krize mírně klesl a zase vystoupal nad 8 miliard. Od roku 2014 začal klesat, teprve s rokem 2017 vzrostl na \$797,5 miliard.

Mezi zboží, které Francie nejvíce vyváží, patří letadla, helikoptéry a veškerá zařízení spojená s touto doménou. V roce 2017 vývoz tohoto sektoru činil \$48,8 miliard. Následně vyváží léky (\$24,6 miliard), auta a jejich komponenty, vína. Co se týče importu, tak nejvíce dováží auta (\$35,1 miliard), ropu, benzín a součástky do letadel.

Francie nejvíce exportuje do Německa (\$69,1 miliard), Lucemburka, Belgie, Itálie, Španělska a do USA. Nejvíce dováží ze států: Německo (\$ 103 miliard), Čína, Itálie, Belgie, Lucembursko a Španělsko.

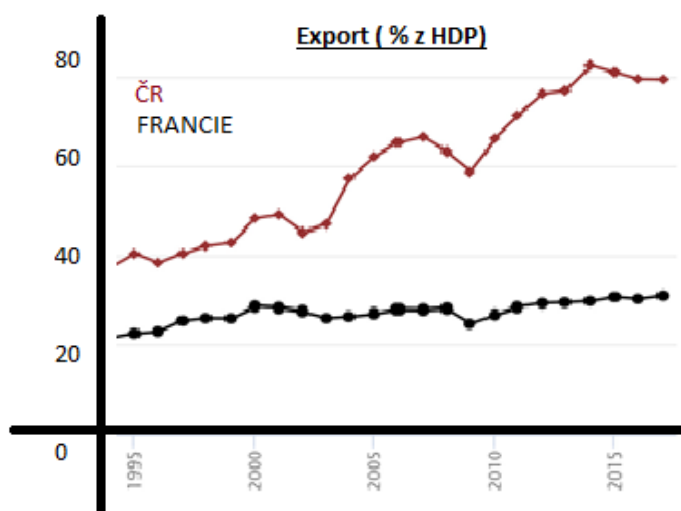
Graf 21. Saldo obchodní bilance FR⁶⁵

Na výše uvedeném grafu můžeme pozorovat vývoj francouzského salda obchodní bilance za období 2000-2017. Z vývoje na grafu můžeme vypočítat výrazný převrat za posledních 17 let.

⁶⁵ Insee – Institut national de la statistique et des études économiques | Insee. 301 Moved Permanently [online]. Dostupné z: <https://www.insee.fr/fr/accueil>, 20.4.2019, zdroj: vlastní zpracování

Ve Francii na počátku 21. století převažoval export až do roku 2007. Saldo obchodní bilance tedy bylo aktivní, avšak ne vyšší jak 25. Od roku 2008 se stalo pasivním a to si drží již deset let. Import zboží a služeb do Francie je za posledních deset let vyšší než export. Nejvyšší aktivní saldo bylo k roku 2002 a to 23,6. Naopak nejvyšší pasivní saldo nastalo roku 2016, kdy dosahovalo 45,4.

2.4.3 Porovnání Francie a České republiky

Obrázek 11. Export FR a ČR (% HDP) 1995-2017⁶⁶

Vzhledem k tomu, že se jedná o dvě velmi rozdílné země, jak svojí geografickou rozlohou, tak počtem obyvatel a samozřejmě i výkonností jednotlivých ekonomik, byl vytvořen výše uvedený graf exportu dle vývoje v čase přepočítán na % z celkového HDP států. Vínová křivka představuje export České republiky dle vývoje v letech 1995-2018, který je převeden na % z HDP. Francouzský export je vyobrazen černou křivkou. Na první pohled vidíme, že křivka České republiky výrazně převyšuje tu francouzskou, to by se nikdy nestalo, kdybychom porovnávali hodnoty exportu v USD. Ten je totiž více jak 4,5× vyšší než ten český. Vínová křivka je prudce rostoucí a také dynamická, kdežto ta černá je spíše konstantní, kolísá mezi 20-35 %. V České republice export představoval vždy více jak 40 % z HDP. Nejvyšší procenta představoval roku 2014, kdy byl vyšší jak 80 %. S příchodem hospodářské a finanční krize do Evropy poklesl export jak v České republice, tak ve Francii. Představoval méně procent HDP, než tomu bylo v předchozím roku. Srovnáme-li rozdíl mezi rokem 2000 a rokem 2009, ve Francii se procentuální export z HDP liší o necelá 4 %, kdežto v České republice naopak od roku 2000 do roku 2009 vzrostl o 10 %.

⁶⁶ France - Exportations de biens et services (% du PIB) | Statistiques, France - Exportations de biens et services (% du PIB) | Statistiques, Dostupní z: http://perspective.usherbrooke.ca/bilan/servlet/BMTendanceStatPays?codeTheme=7&codeStat=NE.EXP.GNFS.ZS&codePays=FRA&optionsPeriodes=Aucune&codeTheme2=7&codeStat2=NE.EXP.GNFS.ZS&codePays2=CZE&optionsDetPeriodes=avecNomP,_15.3.2019, upraveno autorkou

Závěr

Vzhledem k tomu, že Francie je rozlohou více jak 8× větší než Česká republika a že počet obyvatel je více jak 6× vyšší, i přesto si Česká republika vůbec nevede špatně v rámci Evropské unie. Co se týče hrubého domácího produktu, tak ten byl samozřejmě vždy ve Francii vyšší než v České republice, ale pokud se zaměříme již na roční tempo růstu, tak Česko Francii i převyšuje. Zatímco roční tempo růstu Francie bylo téměř konstantní, to české je již více dynamické. Nejvyšší hodnoty dosáhlo roku 2006, kdy se přiblížilo k 7 %, kdežto téhož roku francouzské tempo růstu nebylo ani 2,5 %.

Dalším makroekonomickým ukazatelem v rámci této komparace byla vybrána nezaměstnanost. Velmi pozitivně se vyvíjí pro Českou republiku, ta se totiž za poslední léta řadí ke státům s nejnižší mírou nezaměstnanosti v Evropské unii. I hlavní město představuje velmi lákavou možnost pro uplatnění se na trhu práce. Kdežto ve Francii je míra nezaměstnanosti vyšší. Zatímco v České republice je kolem 2 %, ve Francii se drží lehce pod 9 % (2018). Francie tedy patří ke státům s vyšší mírou nezaměstnanosti, zejména v jižních regionech, avšak ta ještě není tak alarmující, jako tomu je například ve Španělsku, či Řecku. Řada Francouzů se ráda stěhuje do České republiky, je to pro ně sice relativně neznámá země, ale za to bezpečná a pracovní pozice jsou dostupnější než ve Francii. Jedním znepokojujícím zjištěním je vysoká míra nezaměstnanosti mladistvých <25 let v Evropské unii, jejíž hodnoty jsou opravdu velmi vysoké. Zatímco v Česku se tato míra nezaměstnanosti držela kolem 10 %, ve Francii neklesá pod 20 % a ve Španělsku dosahuje až 45 % a v Řecku ještě výš.

Následně byla porovnávána míra inflace. Ta ve Francii od roku 2000 nepřekročila 3 %, avšak v České republice přesáhla i 6 %, a to před příchodem hospodářské krize do Evropy.

Jistý vliv na míru inflace mají odlišné měny a jejich vývoj v čase. Francie totiž díky přijetí eura míru inflace snížila o 1 %. Naopak v České republice zase výrazný vliv přinesla intervence České národní banky, kdy se snažila oslabovat korunu českou a tím uměle zvýšit míru inflace ke 2 %. V rámci Evropské unie se Francie i Česká republika drží poměrně uprostřed s roční mírou inflace.

Nejnižší je v Itálii, Polsku, Portugalsku a Dánsku, naopak nejvyšší míru inflace mají Rumunsko a Maďarsko.

Posledním faktorem porovnávání byl vybrán export a import včetně celkového salda obchodní bilance. V exportu i importu uvnitř států Evropské unie nejvíce dominuje Německo, které představuje více jak 20 % celkového importu, ale i exportu. Následně velmi vyváží Pobaltské státy, Francie, Belgie a Itálie. Při porovnávání salda obchodní bilance tak největší aktivní saldo představuje Lucembursko, Slovensko a Česká republika. Dále byl srovnáván export Francie a České republiky při procentuálním přepočítání na HDP. To pak český export dominoval nad francouzským. Zatímco ve Francii kolísal mezi 20-35 % celkového HDP, v České republice byl dynamicky rostoucí a dosahoval i více jak 80 % celkového HDP (roku 2014), od roku 1993 neklesl pod 40 % celkového HDP.

Resumé

La position de la République tchèque au sein de l'Union européenne est bonne, malgré le fait que ce pays soit petit en surface et faible en nombre d'habitants. La France compte plus de six fois plus d'habitants et sa surface est huit fois plus grande que celle de la République tchèque. Le produit intérieur brut (le PIB) est supérieur en France, mais le taux de croissance du PIB annuel est en faveur de la République tchèque. Le taux de croissance français est stable tandis que la croissance tchèque est dynamique. Le taux de croissance tchèque le plus haut date de 2006, il était de presque 7 % alors que, la même année, il n'était que de 2,5 % en France.

Le chômage est un autre indicateur macroéconomique important dans cette comparaison. Le taux de chômage en République tchèque reste très bas, le pays est d'ailleurs classé parmi les Etats de l'UE ayant le plus bas taux de chômage. Le marché du travail de la capitale est très attractif. En France, les chômeurs sont beaucoup plus nombreux. En République tchèque, le chômage est d'environ 2 % tandis que, en France, le taux de chômage est presque de 9 % (2018). La France est ainsi l'un des pays où le taux de chômage est le plus élevé, ce sont les régions françaises du sud qui sont les plus touchées. Ce taux est important mais pas aussi alarmant que celui de l'Espagne ou de la Grèce. Certains Français déclarent aimer s'installer en République tchèque bien qu'ils ne connaissent pas bien ce pays. Ils considèrent que la Tchéquie est une bonne opportunité professionnelle pour eux et ils s'y sentent en sécurité. Le taux élevé de chômage des jeunes de moins de 25 ans est une réalité préoccupante dans l'Union européenne. En République tchèque, ce taux présente 10 %. En France, il n'est pas inférieur à 20 %. En Espagne, il atteint 45 % et, en Grèce, il est encore plus élevé.

Ensuite nous avons comparé les taux d'inflation. Il ne dépassait pas 3 % en France depuis 2000. En revanche, il a dépassé 6 % en République tchèque avant l'arrivée de la crise économique en Europe. Le fait d'avoir des devises différentes a certainement un effet sur les taux d'inflation. La France a réduit l'inflation de 1 % grâce à l'adoption de l'euro. En République tchèque, la Banque nationale tchèque est intervenue pour influencer considérablement le taux d'inflation. Elle a augmenté artificiellement le taux d'inflation à 2 % grâce à l'affaiblissement de la couronne tchèque. La France et la République tchèque se situent au milieu de la gamme des taux d'inflation au sein de l'Union

européenne. Nous trouvons les inflations les plus basses en Italie, en Pologne, au Portugal et au Danemark. La Roumanie et la Hongrie enregistrent les taux d'inflation les plus élevés.

Les exportations et les importations, qui déterminent la balance commerciale totale, sont le dernier facteur de comparaison. Parmi les pays de l'Union européenne, c'est l'Allemagne qui exporte et importe le plus. Elle représente plus de 20 % du total des importations et des exportations de l'UE. D'autres pays exportent aussi beaucoup : les Pays-Bas, la France, la Belgique et l'Italie. Quant à la balance commerciale, ce sont le Luxembourg, la Slovaquie et la République tchèque qui représentent le solde actif le plus grand. Par ailleurs, les exportations de la France et de la Tchéquie ont été comparées selon le pourcentage du PIB total. Les exportations tchèques sont très importantes. En France, elles fluctuent entre 20 % et 35 % du PIB total alors que, en République tchèque, les exportations ont une croissance dynamique. Elles ont dépassé 80 % du PIB total (en 2014). Depuis 1993, elles ne sont pas tombées au-dessous des 40 % du PIB total.

Seznam použité literatury

- BELLOVÁ, Jana, Simona MUSILOVÁ a Jaroslav ZLÁMAL. *Základy ekonomie: učební texty pro distanční studium*. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2013. ISBN 978-80-244-3509-1.
- BRČÁK, Josef. *Česká republika ve světle ekonomických teorií*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2012. ISBN 978-80-7380-369-8.
- DRAKE, HELEN, French relation with the European Union.2005. ISBN 0-415-30-576-4.
- DOČKAL, Vít. *Regionální politika EU a naplňování principu partnerství: případové studie České republiky, Německa, Francie a Slovinska*. Brno: Masarykova univerzita, Mezinárodní politologický ústav, 2006. ISBN 80-210-4012-2.
- EUROPEAN UNION, EURONA Eurostat review on national accounts an macroeconomic indicators 2/2018.Imprimerie Centrale in Luxembourg, 2019. ISSN 1977-978X-<https://ec.europa.eu/eurostat/documents/3217494/9487591/KS-GP-18-002-EN-N.pdf/8ce5d276-506a-466b-b2a5-a1b11e8c8>
- KLÍMA, Jan. *Makroekonomie*. Praha: Alfa Publishing, 2006. ISBN 80-86851-27-3.
- KUNEŠOVÁ, Hana. *Světová ekonomika: nové jevy a perspektivy*. 3., přeprac. a dopl. vyd. V Praze: C.H. Beck, 2014. Beckovy ekonomické učebnice. ISBN 978-80-7400-502-2.
- ROJÍČEK, Marek, Vojtěch SPĚVÁČEK, Jan VEJMĚLEK, Eva ZAMRAZILOVÁ a Václav ŽĎÁREK. *Makroekonomická analýza: teorie a praxe*. Praha: Grada Publishing, 2016. Expert (Grada). ISBN 978-80-247-5858-9.
- ŠMEJKAL, Václav, Stanislav ŠAROCH a Pavel SVOBODA. *European Union as a highly competitive social market economy: legal and economic analysis*. Passau: rw&w Science & New Media, 2016. ISBN 978-3-946915-03-4.
- TAVERNIER, Jean-Luc, Tableaux de l'économie française, INSEE 2016, ISBN 111396680.
- UNION EUROPÉENNE, Chiffres clés sur l'Europe STATISTIQUES ILLUSTRÉES, Édition 2018, ISBN978-92-79-97113-6 - <https://ec.europa.eu/eurostat/documents/3217494/9376693/KS-EI-18-101-FR-N.pdf/29b27e18-c1b3-45b2-bc40-ae96ea6b80d1>, (str. 33)
- WAWROSZ, Petr a Mojmír HELÍSEK. *Makroekonomie: středně pokročilý kurz*. Praha: Vysoká škola finanční a správní, 2017. Educopress. ISBN 978-80-7408-149-1.
- WOKOUN, René. *Regionální a strukturální politika Evropské unie: obecná východiska, implementace a monitorování: René Wokoun*. Praha: Oeconomica, 2004. ISBN 80-245-0734-X.

Seznam internetových zdrojů

[online]. Dostupné z: <http://appsso.eurostat.ec.europa.eu/nui/setupDownloads.do>

[online]. Dostupné z: <http://appsso.eurostat.ec.europa.eu/nui/setupDownloads.do>

302 Found. *302 Found* [online]. Dostupné z: <https://oacb.cz/wp/wp-content/uploads/2014/08/projekty/ekonomie/zobil.ppt>

apreciace. *BusinessCenter* [online]. Copyright © 1998 [cit. 01.04.2019]. Dostupné z: <https://business.center.cz/business/pojmy/p912-apreciace.aspx>

Croissance du PIB (% annuel) | Data. *World Bank Open Data / Data* [online]. Copyright © 2019 Groupe Banque mondiale. Tous droits réservés. [cit. 01.04.2019]. Dostupné z: <https://donnees.banquemondiale.org/indicateur/NY.GDP.MKTP.KD.ZG?end=2017&locations=FR&start=2000>

Česko | Evropská unie. *EUROPA - European Union website, the official EU website* [online]. Dostupné z: https://europa.eu/european-union/about-eu/countries/member-countries/czechia_cs

Český statistický úřad | ČSÚ. *Český statistický úřad | ČSÚ* [online]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/>

ekospace.cz - přednášky mikro a makroekonomie [online]. Dostupné z: <http://www.ekospace.cz/4-makroekonomie-2/36-19-phillipsovy-krivky>

European Commission | Choose your language | Choisir une langue | Wählen Sie eine Sprache [online]. Copyright © [cit. 01.04.2019]. Dostupné z: https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/images/9/99/Intra_EU-28_trade%2C_2017_%28%25_share_of_EU-28_exports_imports%29_YB18-fr.png

Eurostat - Tables, Graphs and Maps Interface (TGM) map. *European Commission | Choose your language | Choisir une langue | Wählen Sie eine Sprache* [online]. Copyright © EuroGeographics Association for the administrative boundaries [cit. 01.04.2019]. Dostupné z: <https://ec.europa.eu/eurostat/tgm/mapToolClosed.do?tab=map&init=1&plugin=1&language=en&pcode=tec00118&toolbox=types#>

Eurostat - Tables, Graphs and Maps Interface (TGM) table. *European Commission | Choose your language | Choisir une langue | Wählen Sie eine Sprache* [online]. Dostupné z: <https://ec.europa.eu/eurostat/tgm/table.do?tab=table&language=en&pcode=tec00118&tableSelection=1&footnotes=yes&labeling=labels&plugin=1>

Eurostat - Tables, Graphs and Maps Interface (TGM) table. *European Commission | Choose your language | Choisir une langue | Wählen Sie eine Sprache* [online]. Dostupné z:

<https://ec.europa.eu/eurostat/tgm/table.do?tab=table&init=1&language=en&pcode=tec00110&plugin=1>

Évolution du produit intérieur brut et de ses composantes jusqu'en 2017 | Insee. 301 *Moved Permanently* [online]. Dostupné z: <https://www.insee.fr/fr/statistiques/2830613>

France - Croissance annuelle du PIB (%) | Statistiques. 301 *Moved Permanently* [online]. Dostupné z: <http://perspective.usherbrooke.ca/bilan/servlet/BMTendanceStatPays?codeTheme=2&codeStat=NY.GDP.MKTP.KD.ZG&codePays=FRA&optionsPeriodes=Aucune&codeTheme2=2&codeStat2=NY.GDP.MKTP.KD.ZG&codePays2=CZE&optionsDetPeriodes=avecNomP>,

Francie | Evropská unie. *EUROPA - European Union website, the official EU website* [online]. Dostupné z: https://europa.eu/european-union/about-eu/countries/member-countries/france_cs

Home - Eurostat. *European Commission / Choose your language / Choisir une langue / Wählen Sie eine Sprache* [online]. Copyright © donvictorio [cit. 01.04.2019]. Dostupné z: <https://ec.europa.eu/eurostat>

Insee – Institut national de la statistique et des études économiques | Insee. 301 *Moved Permanently* [online]. Dostupné z: <https://www.insee.fr/fr/accueil>

Insee - Le taux de chômage diminue de 0,1 point au deuxième trimestre 2018 Chômage au sens du BIT et indicateurs sur le marché du travail (résultats de l'enquête emploi) (BIT) - deuxième trimestre 2018, Dostupné z: <https://www.insee.fr/fr/statistiques/3598305#titre-bloc-3>

Le taux de chômage des jeunes en Europe - Emploi, social - Toute l'Europe. *Touteleurope.eu, le site de référence sur les questions européennes : information pédagogique et décryptage de l'actualité européenne* [online]. Dostupné z: <https://www.touteleurope.eu/actualite/le-taux-de-chomage-des-jeunes-en-europe.html>

Masarykova univerzita - Phillipsova křivka [online]. Dostupné z: https://is.muni.cz/el/1456/jaro2005/PEMAC2/um/Phillipsova_krivka-T.pdf

Nezaměstnanost - Makroekonomie - Miras.cz/Seminárky. *Miras.cz - osobní stránky, cestování, seminárky, akcie* [online]. Copyright © 2000 [cit. 01.04.2019]. Dostupné z: <http://www.miras.cz/seminarky/makroekonomie-n10-nezamestnanost.php>

Podíl nezaměstnaných osob v krajích k 28. 2. 2019 | ČSÚ v Českých Budějovicích. *Český statistický úřad | ČSÚ* [online]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/xc/mapa-podil-kraje>

TAUX INFLATION EN FRANCE depuis 1901. Inflation actuelle 2019. Dostupné z: <https://france-inflation.com/index.php>

Toute l'Europe.eu -Le taux de chômage des jeunes en Europe. Dostupné z : <http://www.touteleurope.eu/actualite/le-taux-de-chomage-des-jeunes-en-europe.html>

Ville - *Taux de chômage*. Published November 30, 2018. Dostupné z: <https://ville-data.com/chomage/taux-par-region.html>

Zahraniční obchod - R 2019 - 5 let, Dovoz v mil. Kč, Dostupné z: <http://www.kurzy.cz/makroekonomika/zahranicni-obchod>

Znehodnocení (depreciace) měny | Febmat. *Články* | *Febmat* [online]. Dostupné z: <https://www.febmat.com/clanek-znehodnoceni-depreciace-meny/>

Seznam grafů, obrázků a tabulek

Graf 1. Hospodářský růst ČR	27
Graf 2. Vývoj HDP v ČR	28
Graf 3. Hospodářský růst Francie.....	29
Graf 4. Vývoj HDP ve Francii.....	30
Graf 5. Složení obyvatel EU	32
Graf 6. Počet (ne)zaměstnaných v EU (2017)	32
Graf 7. Míra nezaměstnanosti vybraných zemí EU	32
Graf 8. Míra nezaměstnanosti mladistvých	35
Graf 9. Nezaměstnanost v ČR.....	37
Graf 10. Nezaměstnanost ve Francii	39
Graf 11. Vývoj mír nezaměstnanosti FR a ČR.....	41
Graf 12. Inflace v EU.....	42
Graf 13. Míra inflace v ČR (2000-2017).....	43
Graf 14. Spotřební koš roku 2000	44
Graf 15. Spotřební koše roky: 06, 10, 17.....	44
Graf 16. Míra inflace ve Francii	45
Graf 17. Export a import EU (2007-2018)	48
Graf 18. Import.....	49
Graf 19. Export	49
Graf 20. Saldo obchodní bilance ČR (2000-2017)	52
Graf 21. Saldo obchodní bilance FR	53
Obrázek 1. Magický čtyřúhelník.....	10
Obrázek 2. Phillipsova křivka.....	19
Obrázek 3. Dlouhodobá Phillipsova křivka.....	20
Obrázek 4. Vývoj reálného HDP EU.....	27
Obrázek 5. Tempo růstu HDP (FR a ČR)	31
Obrázek 6. Míra nezaměstnanosti v EU	33
Obrázek 7. Podíl nezaměstnaných osob v českých krajích	38
Obrázek 8. Míra nezaměstnanosti francouzských regionů	40
Obrázek 9. Míra Inflace v jednotlivých zemí EU (2018)	43
Obrázek 10. Spotřební koše (míra inflace) FR.....	46
Obrázek 11. Export FR a ČR (% HDP) 1995-2017	55
Tabulka 1. Horizontální struktura platební bilance.....	24
Tabulka 2. Druhy salda	24